

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 3666

Warszawa, 16 stycznia 2015 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Gosa.

(-) Romuald Ajchler; (-) Waldemar Andzel; (-) Marek Balt; (-) Maciej Banaszak; (-) Dariusz Bąk; (-) Bartłomiej Bodio; (-) Edmund Borawski; (-) Krzysztof Borkowski; (-) Artur Bramora; (-) Jan Bury; (-) Piotr Chmielowski; (-) Jacek Czerniak; (-) Eugeniusz Czykwin; (-) Piotr Krzysztof Ćwik; (-) Andrzej Dera; (-) Artur Dębski; (-) Marek Domaracki; (-) Dariusz Cezar Dziadzio; (-) Wincenty Elsner; (-) Tomasz Garbowski; (-) Romuald Garczewski; (-) Szymon Giżyński; (-) John Abraham Godson; (-) Mieczysław Golba; (-) Marek Gos; (-) Artur Górczyński; (-) Jarosław Gromadzki; (-) Eugeniusz Tomasz Grzeszczak; (-) Adam Hofman; (-) Patryk Jaki; (-) Wiesław Janczyk; (-) Dariusz Joński; (-) Stanisław Kalemba; (-) Mariusz Antoni

Kamiński; (-) Mieczysław Kasprzak; (-) Adam Kępiński; (-) Witold Klepacz; (-) Eugeniusz Kłopotek; (-) Krzysztof Kłosowski; (-) Henryk Kmicik; (-) Tomasz Kulesza; (-) Jacek Kwiatkowski; (-) Marek Kwitek; (-) Andrzej Lewandowski; (-) Jan Łopata; (-) Krzysztof Maciejewski; (-) Tomasz Makowski; (-) Mirosław Maliszewski; (-) Gabriela Masłowska; (-) Jerzy Materna; (-) Marek Matuszewski; (-) Cezary Olejniczak; (-) Artur Ostrowski; (-) Krystyna Ozga; (-) Michał Tomasz Pacholski; (-) Urszula Paśławska; (-) Mirosław Pawlak; (-) Janusz Piechociński; (-) Piotr Polak; (-) Krzysztof Popiołek; (-) Stanisława Prządka; (-) Józef Racki; (-) Adam Rogacki; (-) Józef Rojek; (-) Bogdan Rzońca; (-) Paweł Sajak; (-) Jerzy Sądel; (-) Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska; (-) Edward Siarka; (-) Henryk Smolarz; (-) Czesław Sobierajski; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Franciszek Jerzy Stefaniuk; (-) Marek Stolarski; (-) Stefan Strzałkowski; (-) Andrzej Szlachta; (-) Andrzej Sztorc; (-) Stanisław Szwed; (-) Halina Szymiec-Raczyńska; (-) Jan Szyszko; (-) Robert Telus; (-) Genowefa Tokarska; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Piotr Walkowski; (-) Jan Warzecha; (-) Bogusław Wontor; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Stanisław Wziętek; (-) Zbyszek Zaborowski; (-) Ryszard Zbrzyzny; (-) Piotr Zgorzelski.

USTAWA

z dnia 2015 r.

o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady tworzenia i funkcjonowania Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego,
- 2) podmioty odpowiedzialne za gospodarkę Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym,
- 3) sposób wyłaniania zakładu ubezpieczeń zawierającego umowy obowiązkowego ubezpieczenia od szkód łowieckich,
- 4) zasady zawierania i wykonywania umowy w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia dzierżawców i zarządców odwodów łowieckich oraz Skarbu Państwa od szkód łowieckich pomiędzy Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym a ubezpieczycielem,
- 5) zasady wyliczania i opłacania przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich oraz Skarb Państwa składek z tytułu zawarcia obowiązkowego ubezpieczenia od szkód łowieckich,
- 6) zasady wypłat odszkodowań za szkody łowieckie oraz podmioty odpowiedzialne za ich wynagradzanie,
- 7) sposób postępowania przy zgłaszaniu szkód łowieckich, ich szacowaniu oraz wypłacie odszkodowań,

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) cena rynkowa – to średnia cena netto skupu danego płodu rolnego w gminie, powiecie lub

- województwie, a w przypadku braku skupu na danym terenie, w najbliższym miejscu skupu,
- 2) dzierżawca lub zarządca obwodów łowieckich – to podmioty określone w art. 28 ustawy Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, 1247, z 2014 r. poz. 228, 951),
 - 3) jakość uprawy rolnej – stopień w jakim uprawa prowadzona jest zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej, w skali – słaba, średnia, dobra i bardzo dobra,
 - 4) jakość płodu rolnego – opis cech płodu rolnego określany w skali – słaba, średnia, dobra i bardzo dobra,
 - 5) łowiecki rok gospodarczy – rok liczony od dnia 01 kwietnia danego roku kalendarzowego do 31 marca roku następnego,
 - 6) odszkodowanie – kwota uzyskana przez właściciela lub posiadacza uprawy rolnej lub płodów rolnych od ubezpieczyciela z tytułu szkody łowieckiej,
 - 7) płody rolne – naturalne, nieprzetworzone, produkty upraw rolnych poddane zabiegom konserwacji złożone w sterty, stogi lub kopce,
 - 8) poszkodowany – właściciel lub posiadacz uprawy rolnej lub płodu rolnego, w której wystąpiły szkody łowieckie,
 - 9) stan uprawy rolnej – to opisowe porównanie prowadzonej uprawy względem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej,
 - 10) szkoda łowiecka – szkoda wyrządzona przez dziki, łosie, jelenie, daniiele i sarny w uprawach rolnych lub płodach rolnych,
 - 11) ubezpieczenie od szkód łowieckich - umowa obowiązkowego ubezpieczenia od szkód łowieckich zawarta pomiędzy ubezpieczycielem a Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym,
 - 12) ubezpieczony – dzierżawca i zarządca obwodu łowieckiego oraz Skarb Państwa,
 - 13) uprawa rolna – uprawa: zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, łąk, pastwisk, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych,
 - 14) wydajność uprawy rolnej z hektara – wysokość plonu głównego przeliczona na jednostkę powierzchni wyrażoną w hektarach,

Art. 3. Ochroną ubezpieczeniową od szkód łowieckich objęci są ubezpieczeni w zakresie określonym w rozdziale 4, którzy opłacą obowiązkowe składki do ubezpieczenia od szkód

łowieckich.

Art. 4. Odszkodowania za szkody łowieckie wypłaca się ze środków zgromadzonych przez ubezpieczyciela, pochodzących ze składek ubezpieczonych oraz środków własnych ubezpieczyciela.

Art. 5. 1. Skarb Państwa odpowiada za szkody łowieckie wyrządzone przez gatunki objęte całoroczną ochroną.

2. Skarb Państwa odpowiada za szkody łowieckie w uprawach rolnych lub płodach rolnych założonych na gruntach, które nie wchodzą w skład obwodów łowieckich.

3. Skarb Państwa odpowiada za szkody łowieckie wyrządzone przez gatunki których odstrzał jest wstrzymany na podstawie odrębnych przepisów, powstałe w okresie obowiązywania zakazu.

4. Za szkody, o których mowa w ust. 1 i 3, wyrządzane na obszarach:

1) obwodów łowieckich leśnych - odszkodowania wypłaca Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe ze środków budżetu państwa;

2) obwodów łowieckich polnych i obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich - odszkodowania wypłaca zarząd województwa ze środków budżetu państwa.

5. Za szkody, o których mowa w ust. 2, odszkodowania wypłaca zarząd województwa ze środków budżetu państwa.

6. Ogłędzin i szacowania szkód, o których mowa w ust. 4 i 5, dokonują przedstawiciele podmiotów właściwych do wypłaty odszkodowania.

Rozdział 2

Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy

Art. 6. Tworzy się Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy zwany dalej „Funduszem”.

Art. 7. Fundusz gromadzi obowiązkowe składki płacone przez ubezpieczonych, zwane dalej „środkami finansowymi”, na pokrycie składki ubezpieczeniowej od szkód łowieckich, które

przekazuje na rzecz ubezpieczyciela.

Art. 8. 1. Środkami finansowymi zgromadzonymi w Funduszu dysponuje Polski Związek Łowiecki, zwany dalej „dysponentem funduszu”.

2. Środki Funduszu pochodzą ze składek ubezpieczonych gromadzonych na wydzielonym koncie.

Art. 9 1. Dysponent Funduszu reprezentuje ubezpieczonych w czynnościach związanych z zawarciem ubezpieczenia od szkód łowieckich z wyłonionym ubezpieczycielem lub ubezpieczycielami, a w szczególności:

- 1) powołuje Komisję do Spraw Oceny Ofert Ubezpieczeniowych złożonych w toku postępowania przetargowego określonego w Rozdziale 3;
- 2) zawiera w ich imieniu umowę ubezpieczenia od szkód łowieckich z wyłonionym ubezpieczycielem;
- 3) przekazuje w ich imieniu składki na poczet ubezpieczenia od szkód łowieckich w terminach wynikających z umowy ubezpieczenia;

Art. 10. Dysponent Funduszu przekazuje środki, o których mowa w art. 8 ust. 2, na rzecz ubezpieczyciela, po zawarciu umowy ubezpieczenia, w terminach i kwocie z niej wynikających.

Art. 11. Ubezpieczeni dokonują wpłat składek o których mowa w art. 18, 23-25, do Funduszu do dnia 1 grudnia każdego roku kalendarzowego.

Art. 12. 1. Dysponent Funduszu powołuje Komisję do Spraw Oceny Ofert Ubezpieczeniowych, zwaną dalej "Komisją", celem rozpatrzenia złożonych ofert i wyłonienia ubezpieczyciela lub ubezpieczycieli.

2. Komisja liczy 7 członków.

3. W skład Komisji wchodzi po jednym przedstawicielu wskazanym przez:

- 1) ministra właściwego do spraw rolnictwa;
- 2) ministra właściwego do spraw środowiska;
- 3) Polską Izbę Ubezpieczeń;

- 4) Krajową Radę Izb Rolniczych;
 - 5) Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz
 - 6) dwóch przedstawicieli wskazanych przez Polski Związek Łowiecki.
4. Obsługę organizacyjno-techniczną oraz prawną Komisji zapewnia dysponent Funduszu.

Rozdział 3

Tryb i sposób wyłaniania ubezpieczyciela

Art. 13. 1. Komisja powołana zgodnie z art. 12 przy wyborze ubezpieczyciela lub ubezpieczycieli stosuje tryb zapytania o cenę, o którym mowa w dziale II rozdziale 3 oddziale 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, 984, 1047, 1473, z 2014 r. poz. 423, 768, 811, 915, 1146, 1232.).

2. Komisja dokonuje oceny oferty uwzględniając:

- 1) wysokością składki ubezpieczeniowej;
- 2) szczegółowe warunki ubezpieczenia upraw rolnych i płodów rolnych;
- 3) proponowaną wysokość kwoty ubezpieczenia szkód łowieckich;
- 4) obszar objęty zakresem działania zakładu ubezpieczeń;
- 5) posiadanie przez ubezpieczyciela zaplecza technicznego, doświadczenia oraz specjalistów w zakresie możliwości szacowania i likwidacji zgłoszonych szkód.

Art. 14. 1. Dysponent Funduszu zawiera z wybranym ubezpieczycielem lub ubezpieczycielami, umowę w sprawie objęcia ubezpieczeniem szkód łowieckich w terminie do dnia 1 grudnia.

2. Ubezpieczyciel wykonujący działalność gospodarczą w zakresie ubezpieczeń zainteresowany zawarciem umowy przedstawia ofertę w terminie do dnia 15 września roku poprzedzającego rok, na który ma być zawarta umowa.

3. Oferta ubezpieczyciela powinna zawierać:

- 1) nazwę, siedzibę i adres zakładu ubezpieczeń;
- 2) zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego albo dokument potwierdzający notyfikację prowadzenia na terenie Rzeczypospolitej

- Polskiej działalności - w przypadku podmiotów zagranicznych;
- 3) opinię Komisji Nadzoru Finansowego o sytuacji finansowej;
 - 4) warunki ubezpieczenia upraw rolnych i płodów rolnych;
 - 5) proponowaną wysokość kwoty za ubezpieczenie szkód łowieckich;
 - 6) określenie obszaru objętego zakresem działania zakładu ubezpieczeń;
 - 7) informację o dotychczasowej działalności na rynku ubezpieczeń w rolnictwie;
 - 8) warunki likwidacji szkód łowieckich.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 15. W przypadku nie wyłonienia ubezpieczyciela w postępowaniu, o którym mowa w art. 13, jego prawa i obowiązki przejmuje dysponent funduszu.

Rozdział 4

Zakres ubezpieczenia

Art. 16. Ubezpieczenie od szkód łowieckich obejmuje szkody łowieckie powstałe w następstwie zdarzeń wchodzących w zakres ochrony ubezpieczeniowej-

Art. 17. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, ogólne warunki umów obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych lub płodów rolnych od szkód łowieckich, mając na uwadze:

- 1) rodzaj ubezpieczenia i jego przedmiot;
- 2) prawa i obowiązki każdej ze stron umowy ubezpieczenia;
- 3) zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń;
- 4) sposób ustalania i opłacania składki ubezpieczeniowej;

- 5) tryb i warunki dokonania zmiany umowy ubezpieczenia zawartej na czas określony;
- 6) przesłanki i terminy wypowiedzenia umowy przez każdą ze stron, a także tryb i warunki wypowiedzenia, jeżeli ogólne warunki ubezpieczenia przewidują taką możliwość.

Rozdział 5

Udział Skarbu Państwa w ubezpieczeniu szkód łowieckich

Art. 18. 1. Skarb Państwa jako właściciel zwierzyny, w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za szkody łowieckie.

2. Składka ubezpieczeniowa Skarbu Państwa na pokrycie szkód łowieckich wynosi 50% kwoty wypłaconych odszkodowań przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich w poprzednim łowieckim roku gospodarczym.

Art. 19. 1. Składka, o której mowa w art. 18 ust. 2 wypłacana jest ze środków budżetu państwa ustalonych w ustawie budżetowej, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw środowiska.

2. Wpłata składki, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na rachunek bankowy Funduszu.

Art. 20. 1. Minister właściwy do spraw środowiska sprawuje kontrolę nad:

1) realizacją umowy, o której mowa w art. 15 ust. 1 w zakresie jej zgodności z przepisami ustawy i przepisami ustawy o finansach publicznych (Dz. U. 2013 poz. 885tj., 2013 poz. 938, poz. 1646, 2014 poz. 379, poz. 911.)

2) prawidłowym wydatkowaniem środków gromadzonych przez Funduszu.

2. Czynności kontrolne są wykonywane przez kontrolującego po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydanego przez ministra właściwego do spraw środowiska.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera w szczególności:

1) podstawę prawną do wykonywania kontroli;

2) oznaczenie organu kontroli;

- 3) datę i miejsce jego wystawienia;
- 4) imię i nazwisko kontrolującego oraz numer jego legitymacji służbowej;
- 5) nazwę kontrolowanego;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7) datę rozpoczęcia i przewidywany termin zakończenia kontroli;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

4. Czynności kontrolne obejmują

- 1) sprawdzenie dokumentów u ubezpieczyciela, w szczególności zawartych ubezpieczeń oraz sprawozdań z ilości szkód łowieckich i wypłaconych za nie odszkodowań,
- 2) sprawdzenie dokumentacji będącej w posiadaniu dysponenta Funduszu.

5. Osoba wykonująca czynności kontrolne może:

- 1) żądać pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
- 2) sporządzać kopie oraz wyciągi z dokumentów związanych z przedmiotem kontroli

oraz zabezpieczać te dokumenty.

6. Osoba wykonująca czynności kontrolne sporządza z przebiegu tych czynności protokół.

7. Protokół podpisuje osoba wykonująca czynności kontrolne oraz podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciel.

8. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciela, protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności kontrolne, dokonując w protokole stosownej adnotacji o odmowie podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciela i przyczyn odmowy.

9. Do kontroli działalności gospodarczej ubezpieczyciela w zakresie zawierania i wykonywania umów, o których mowa w przepisach niniejszej ustawy, stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.2013 poz. 672 tj. poz. 675, poz. 983, poz. 1036, poz. 1304, poz. 1238, poz. 1650, 2014 poz. 822).

Art. 21. 1. Składka, o której mowa w art. 9 wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, lub pobrana nienależnie podlega niezwłocznie zwrotowi do Funduszu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

2. Do należności wraz z odsetkami od zaległości z tytułu dopłat, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych nienależnie stosuje się odpowiednio przepisy działu III i IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U.2012.poz. 749 tj. poz. 848, poz. 1101, poz. 1342, poz. 1529, 2013 poz. 1027, poz. 1036, poz. 1145, poz. 1149, poz. 1313, poz. 1289, 2014 poz.183, poz. 567, poz. 915)
3. Uprawnienia organu podatkowego określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, przysługują ministrowi właściwemu do spraw środowiska.
4. Do spraw nieuregulowanych ustawą dotyczących rozliczenia środków na wyrównanie stosuje się przepisy ustawy o finansach publicznych dotyczące dotacji.
5. Do egzekucji należności, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 6

Ubezpieczenie dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego od szkód łowieckich i wysokość obowiązkowej składki

Art. 22. 1. Wniosek o objęcie ubezpieczeniem od szkód łowieckich jest składany przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich do Funduszu.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien w szczególności zawierać:

- 1) dane adresowe i nazwę wnioskodawcy;
- 2) powierzchnię obwodu łowieckiego po wyłączeniach zgodnie z art. 26 ustawy Prawo łowieckie,
- 3) nazwę województwa i numer obwodu łowieckiego.

3. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa z ust.1, biorąc pod uwagę lokalizację obwodu łowieckiego oraz zasadę wyliczania składki ubezpieczeniowej.

Art. 23. 1. Składka płacona przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich wynosi równowartość 70% łącznej kwoty wypłaconych odszkodowań za szkody łowieckie w poprzednim łowieckim roku gospodarczym.

2. Jeżeli na terenie dzierzawionych lub zarządzanych obwodów łowieckich nie występowały szkody łowieckie w poprzednim łowieckim roku gospodarczym lub kwota wypłaconych odszkodowań wynosiła mniej niż równowartość 20% wartości tusz zwierzyny grubej pozyskanej w poprzedzającym łowieckim roku gospodarczym, dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich obowiązani są do wpłaty składki w wysokości stanowiącej równowartość 20% wartości tusz zwierzyny grubej pozyskanej w poprzedzającym łowieckim roku gospodarczym.

Art. 24. 1. W przypadku nieusprawiedliwionego niezrealizowania przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego rocznego planu łowieckiego w zakresie pozyskania dzików, łosi, jeleni, danieli i saren, składka płacona przez nich na rzecz Funduszu ulega zwiększeniu o wysokość procentu brakującego do realizacji planu pozyskania wykazanego w rocznym planie łowieckim.

2. Kwota składki, o której mowa w ust. 1, płatna jest do Funduszu w terminie do dnia 1 grudnia, po zakończeniu łowieckiego roku gospodarczego.

Art. 25. 1. Dzierżawca obwodu lub zarządca obwodu łowieckiego, który nie dopełnił obowiązku złożenia wniosku o objęcie ubezpieczeniem od szkód łowieckich lub nie uiścił składki, o której mowa w art. 23, w terminie określonym w art. 11 ust. 1 na rzecz Funduszu, obowiązany jest wnieść opłatę za niespełnienie tego obowiązku.

2. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowi równowartość w złotych 5 euro od 1 ha powierzchni dzierzawionego lub zarządzanego obwodu łowieckiego, ustalaną przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia 31 grudnia roku poprzedniego.

3. Opłata za niespełnienie obowiązku zawarcia ubezpieczenia jest wnoszona na rzecz Funduszu.

4. Fundusz ma prawo dochodzenia niezapłaconej opłaty na drodze sądowej, a następnie w sądowym postępowaniu egzekucyjnym.

Rozdział 7

Zasady współdziałania właścicieli i posiadaczy upraw rolnych lub płodów rolnych w ograniczaniu rozmiaru szkód łowieckich

Art. 26. 1. Właściciel lub posiadacz upraw rolnych lub płodów rolnych współdziała z dzierżawcami lub zarządcami obwodów łowieckich w zabezpieczaniu upraw rolnych lub płodów rolnych przed szkodami łowieckimi.

2. Współdziałanie polega w szczególności na:

- 1) podejmowaniu działań wspólnie z dzierżawcami lub zarządcami obwodów łowieckich w zakresie zabezpieczenia zagrożonych upraw rolnych lub płodów rolnych poprzez stosowanie dozwolonych prawem zabiegów technicznych, biologicznych lub chemicznych oraz partycypacji w kosztach związanych z wykonaniem tych zabiegów,
- 2) umożliwieniu swobodnego dostępu do gruntów rolnych, upraw rolnych i płodów rolnych celem możliwości odstraszenia dzików, łosi, jeleni, danieli i saren oraz pilnowania i ewentualnego wykonywania polowania,
- 3) zezwalanii na usytuowanie na swoich gruntach rolnych urządzeń łowieckich, w celu ograniczenia liczebności populacji zwierząt i szkód łowieckich przez nie wyrządzanych,
- 4) zabezpieczaniu wspólnie z dzierżawcami lub zarządcami obwodów łowieckich gruntów rolnych, upraw rolnych lub płodów rolnych poprzez stosowanie urządzeń odstraszących, tymczasowych grodzień upraw lub płodów rolnych w okresie występowania szkód łowieckich oraz partycypację w kosztach związanych z wykonaniem tych zabiegów.

Art. 27. Właściciele lub posiadacze upraw rolnych lub płodów rolnych, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, celem uchronienia się od groźby wystąpienia szkody łowieckiej mogą bez konieczności uzyskania odpowiednich zezwoleń w obrębie własnej nieruchomości i na terenie oddalonym nie dalej niż 100 m od niej:

- 1) stosować produkty i urządzenia służące odstraszeniu dzików, łosi, jeleni, danieli i saren,
- 2) płoszyć dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny.

Rozdział 8

Sposób postępowania przy szacowaniu szkód łowieckich oraz zasady dokonywania wypłat odszkodowań za szkody łowieckie

Art. 28. 1. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego informuje właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwą terytorialnie izbę rolniczą o ubezpieczycielu odpowiedzialnym za szacowanie szkód łowieckich.

2. Właściciel lub posiadacz gruntu rolnego, u którego powstała szkoda łowiecka, zgłasza ją, w formie pisemnej, w terminie 7 dni od dnia jej powstania, osobie wskazanej przez ubezpieczyciela.

3. Ubezpieczyciel jest obowiązany do prowadzenia rejestru zgłoszonych szkód łowieckich, o których mowa w ust. 2, z podziałem na obwody łowieckie w każdym województwie.

Art. 29. 1. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób postępowania przy zgłaszaniu szkód łowieckich w uprawach rolnych lub płodach rolnych, wzór protokołu szacowania szkody, wzór zgłoszenia szkody łowieckiej, a także terminy wypłat odszkodowań, określając obowiązek szacowania wstępnego, ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy rolnej, wielkość uszkodzonych płodów rolnych, uwzględniając podmioty biorące udział w postępowaniu oraz udokumentowanie szkody, rodzaj uprawy rolnej oraz płodów rolnych, a także zapewniając ciągłość prowadzenia prac agrotechnicznych i zapewnienie produkcji rolnej.

2. Protokół szacowania, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) dane adresowe poszkodowanego,
- 2) dane adresowe dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego,
- 3) dane adresowe szacującego szkodę,
- 4) gatunek zwierząt który wyrządził szkodę;
- 5) rodzaj uprawy lub płodu rolnego;
- 6) stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego;
- 7) obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego;
- 8) obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;

- 9) procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze;
- 10) potencjalny plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 11) rozmiar szkody;
- 12) cenę plonu lub płodu rolnego przyjęta do wyliczenia wysokości odszkodowania;
- 13) wysokość nieponiesionych kosztów zbioru, transportu i przechowywania;
- 14) wysokość odszkodowania.

Art. 30. 1. Wstępnego szacowania szkody łowieckiej, zwane dalej "ogłędzinami", oraz ostatecznego szacowania szkody łowieckiej dokonują upoważnieni przedstawiciele ubezpieczyciela, zwani dalej "szacującymi", przy udziale poszkodowanego albo jego pełnomocnika, przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego zwanych dalej „stronami”, oraz na żądanie jednej ze stron, przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej.

2. Pełnomocnikowi, o którym mowa w ust. 1, pełnomocnictwa udziela się na piśmie.
3. Ubezpieczyciel zawiadamia pisemnie strony o terminie ogłędzin lub ostatecznego szacowania szkody nie później niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron - w terminie krótszym.
4. Nieobecność zawiadomionych prawidłowo stron nie wstrzymuje dokonania ogłędzin oraz ostatecznego szacowania szkody.
5. Z ogłędzin lub ostatecznego szacowania szkody, szacujący sporządzają protokół, zwany dalej "protokołem", który podpisują szacujący, strony oraz przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej, jeżeli uczestniczył w tej czynności.
6. Gdy strony są nieobecne lub odmawiają podpisania protokołu, szacujący zamieszcza o tym informację w protokole, z podaniem przyczyny braku podpisu.
7. Strony mogą wnieść zastrzeżenia do protokołu.

Art. 31. 1. Ostateczne szacowanie szkody w uprawach poprzedza się dokonaniem jednokrotnych ogłędzin.

2. Ogłędzin nie dokonuje się w przypadku szkód:
 - 1) w płodach rolnych;
 - 2) wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach;

3) w uprawach, jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem uszkodzonej uprawy rolnej lub w jego trakcie.

3. Oględzin dokonuje się w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

4. Podczas oględzin ustala się:

- 1) gatunek zwierząt, który wyrządził szkodę;
- 2) rodzaj, stan i jakość uprawy rolnej;
- 3) obszar całej uprawy rolnej;
- 4) szacunkowy obszar uprawy rolnej, która została uszkodzona;
- 5) szacunkowy procent zniszczenia uprawy rolnej na uszkodzonym obszarze.

Art. 32. 1. Ostatecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub płodów rolnych.

2. Odszkodowanie z tytułu strat nie obejmuje utraconych korzyści, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć gdyby szkoda nie wystąpiła.

3. Ostatecznego szacowania szkody oraz ustalenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy, a za porozumieniem stron w dniu zbioru, a w przypadku uszkodzonego lub zniszczonego płodu rolnego - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

4. O terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy rolnej poszkodowany jest obowiązany powiadomić szacującego w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem.

5. Ostatecznego szacowania szkody wyrządzonej przez dziki na łąkach i pastwiskach dokonuje się w przypadku szkody wyrządzonej:

- 1) poza okresem wegetacyjnym - przed rozpoczęciem wegetacji w kolejnym roku, w terminie umożliwiającym doprowadzenie uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego;
- 2) w okresie wegetacyjnym - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

6. Podczas ostatecznego szacowania szkody ustala się:

- 1) gatunek zwierząt który wyrządził szkodę;
- 2) rodzaj uprawy rolnej lub płodu rolnego;
- 3) stan i jakość uprawy rolnej lub jakość płodu rolnego;
- 4) obszar całej uprawy rolnej lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego;

- 5) obszar uprawy rolnej , która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 6) procent zniszczenia uprawy rolnej na uszkodzonym obszarze;
- 7) potencjalny plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 8) rozmiar szkody;
- 9) wysokość odszkodowania.

7. Ustalenia rozmiaru szkody dokonuje się poprzez:

- 1) pomnożenie obszaru uprawy rolnej, która została uszkodzona, oraz procentu jej zniszczenia, a następnie pomnożenie tak uzyskanej powierzchni zredukowanej oraz plonu z 1 ha - w przypadku szkód w uprawach;
- 2) ustalenie szacunkowej masy uszkodzonego płodu rolnego - w przypadku szkód w płodach rolnych.

8. Wysokość odszkodowania za szkody łowieckie ustala się, mnożąc rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową z dnia ostatecznego szacowania szkody, w rejonie powstania szkody. Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.

9. Wysokość odszkodowania za szkody łowieckie wyrządzonej przez dziki na łąkach i pastwiskach ustala się na podstawie wartości utraconego plonu (masy zielonej lub siana) w danym sezonie wegetacyjnym oraz kosztów doprowadzenia uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego; koszty te wylicza się na podstawie aktualnych cen prac agrotechnicznych oraz wartości rynkowej nasion niezbędnych do wysiania.

10. Wysokości odszkodowania, o której mowa w ust. 8 i 9, pomniejszana jest o 10% udział własny poszkodowanego.

11. Nieuprzątnięcie płodów rolnych z uszkodzonej uprawy po dokonaniu ostatecznego szacowania szkody wyklucza możliwość ponownego szacowania szkody w przypadku dalszego zwiększenia się szkody.

Art. 33. Przy ostatecznym szacowaniu szkody w uprawach rolnych wymagających zaorania odszkodowania ustala się, jeżeli szkoda powstała:

- 1) w okresie do dnia 15 kwietnia - w wysokości 25 %,
- 2) w okresie od dnia 16 kwietnia do dnia 20 maja - w wysokości 40 %,

- 3) w okresie od dnia 21 maja do dnia 10 czerwca - w wysokości 60 %,
- 4) w okresie od dnia 11 czerwca - w wysokości 85 %

kwoty obliczonej w sposób określony w art. 32 ust. 7.

Art. 34. W przypadku gdy pomiędzy ubezpieczycielem a właścicielem lub posiadaczem upraw rolnych lub płodów rolnych, dzierżawcą lub zarządcą obwodu łowieckiego powstał spór o wysokość wynagrodzenia za szkody łowieckie, strony mogą zwrócić się do właściwego ze względu na miejsce powstałej szkody łowieckiej organu gminy: wójta, burmistrza lub prezydenta w celu mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu.

Art. 35. Wypłaty odszkodowań dokonuje ubezpieczyciel w terminie trzydziestu dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody.

Art. 36. 1. Przepisy art. 30-33 stosuje się odpowiednio do:

- 1) szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta objęte całoroczną ochroną w uprawach rolnych i płodach rolnych;
- 2) szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta, o których mowa w art. 1 pkt. 1 ustawy, na obszarach nie wchodzących w skład obwodów łowieckich;
- 3) szacowania szkód wyrządzonych przez gatunki których odstrzał jest wstrzymany na podstawie odrębnych przepisów, powstałe w okresie obowiązywania zakazu
- 4) wypłaty odszkodowań za szkody, o których mowa w pkt 1, 2 oraz 3.

2. W przypadku Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe obowiązki związane z szacowaniem szkód w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną oraz wyrządzonych przez gatunki których odstrzał jest wstrzymany na podstawie odrębnych przepisów, powstałe w okresie obowiązywania zakazu oraz wypłat odszkodowań za nie, wykonuje właściwe nadleśnictwo.

Art. 37. Odszkodowanie nie przysługuje:

- 1) osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa jako deputaty rolne na gruntach leśnych;

- 2) właścicielom lub posiadaczom uszkodzonych upraw rolnych, którzy nie dokonali ich sprzętu w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu zbioru tego gatunku roślin w danym regionie, określonego przez sejmik województwa w drodze uchwały;
- 3) właścicielom lub posiadaczom uszkodzonych gruntów rolnych, upraw rolnych lub płodów rolnych, którzy nie zrealizowali dyspozycji zawartych w art. 26;
- 4) za szkody łowieckie powstałe w płodach rolnych złożonych w sterty, stogi i kopce, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu;
- 5) za szkody łowieckie w uprawach rolnych założonych z rażącym naruszeniem zasad agrotechnicznych;
- 6) za szkody łowieckie powstałe, mimo iż możliwe było podjęcie działań zmierzających do uchronienia się od ich wystąpienia, bądź też ich ograniczenie w szczególności poprzez działania o których mowa w art.26 i 27,
- 7) za szkody łowieckie powstałe w uprawach rolnych lub płodach rolnych, jeśli działalność ta została założona w miejscu, w którym z uwagi na występujące uwarunkowania przyrodnicze nie jest możliwe podejmowanie skutecznych działań zmierzających do ich uniknięcia bądź ograniczenia, a podmiot prowadzący taką działalność wiedział lub mógł się dowiedzieć o istniejących uwarunkowaniach;
- 8) za szkody łowieckie powstałe w uprawach rolnych lub płodach rolnych, jeśli działalność ta wykonywana jest w sposób naruszający regulujące ją przepisy prawa, wykonywana jest bez stosownego zezwolenia lub w sposób naruszający jego warunki,
- 9) za szkody łowieckie powstałe w uprawach rolnych lub płodach rolnych na terenach o których mowa w art. 26 pkt. 6¹ ustawy z dnia 13 października 1995 roku - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, 1247, z 2014 r. poz. 228, 951).

Art. 38. 1. Poszkodowany, któremu ubezpieczyciel odmówił przyznania odszkodowania lub nie podpisał ostatecznego protokołu szacowania szkody, w terminie 30 dni od otrzymania decyzji odmawiającej przyznania odszkodowania lub sporządzenia protokołu ostatecznego opisu i szacowania szkody, może wnieść pozew do sądu. Po upływie tego terminu uprawnienie do uzyskania odszkodowania wygasa.

¹ projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo łowieckie oraz innych ustaw zgłoszony przez grupę posłów w dniu 26 września 2014 roku.

2. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego, który nie zgadza się z wysokością odszkodowania w terminie 30 dni od sporządzenia protokołu ostatecznego opisu i szacowania szkody może wnieść pozew do sądu. Po upływie tego terminu uprawnienie do zaskarżenia kwoty odszkodowania wygasa. Wniesienie pozwu nie wstrzymuje wypłaty odszkodowania.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 39. Uchyla się rozdział 9 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, 1247, z 2014 r. poz. 228, 951)

Art. 40. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych dokonuje się następujących zmian:

1) w art. 4 dodaje się pkt 5 w następującym brzmieniu:

„5) ubezpieczenie dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich od szkód łowieckich, o których mowa w ustawie z dniao ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Art. 41. 1. Nie zakończone postępowania sądowe prowadzone są na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Szacowania szkód nie zakończone przed wejściem w życie ustawy prowadzone są na podstawie dotychczasowych przepisów.

3. Do momentu objęcia ochroną ubezpieczeniową upraw i płodów rolnych odszkodowania wypłacane są na dotychczasowych zasadach.

Art. 42. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 49 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie zachowują moc do czasu wydania nowych

przepisów wykonawczych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy w zakresie w jakim nie są sprzeczne z ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 43. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw

Łowiectwo w Polsce jest jednym z elementów ochrony środowiska przyrodniczego, który realizowany jest poprzez ochronę zwierząt łownych i gospodarowanie ich populacjami w zgodzie z zasadami ekologii i zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej.

Jedną z podstaw funkcjonowania polskiego modelu łowiectwa jest to, że zwierzęta łowne w stanie wolnym stanowią własność Skarbu Państwa i są dobrem ogólnonarodowym, czyli de facto całego społeczeństwa. Własnością dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego staje się z chwilą ich pozyskania w obwodzie łowieckim zgodnie z przepisami prawa, a w przypadku terenów nie wchodzących w skład obwodów łowieckich stanowi dalej własność Skarbu Państwa. Łowieckie gospodarowanie zwierzyną prowadzone jest w dzierzawionych lub zarządzanych obwodach łowieckich. Podstawą tej gospodarki są roczne plany łowieckie, które sporządzane są przez dzierżawców lub zarządców, opiniowane przez organy samorządu terytorialnego i zatwierdzone przez Administrację Lasów Państwowych.

Zasady odpowiedzialności i wynagradzania szkód czynionych przez grupę zwierząt łownych: dziki, łosie, jelenie, daniele i sarny nie wynikają z ogólnych zasad prawa cywilnego, lecz uregulowane są innymi aktami prawnymi, stanowiąc prawo szczególne określane jako *lex specialis derogat legi generali*. Ustawodawca normując przepisy prawa szczególnego w zakresie odpowiedzialności za skutki funkcjonowania populacji zwierząt dzikich, ograniczył zakres przedmiotowy i podmiotowy odpowiedzialności do kilku gatunków zwierząt (dziki, łosie, jelenie, daniele, sarny) oraz wskazania ewentualnych podmiotów przejmujących odpowiedzialność za szkody, jak również przedstawienia procedur związanych z szacowaniem uszkodzeń i wypłatą odszkodowań z tego tytułu.

Odpowiedzialność za szkody łowieckie w uprawach rolnych i płodach rolnych na przełomie ostatnich dziesięcioleci ulegała dość znacznym modyfikacjom. Od wypłacania odszkodowań tylko przez Skarb Państwa, poprzez model mieszany z różnym procentowym udziałem Skarbu Państwa, aż do całkowitego przekazania tego obowiązku przez Skarb Państwa

na rzecz dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich. Obecnie problematyka ta regulowana jest zapisami ustawowymi zawartymi w rozdziale 9 ustawy – Prawo łowieckie. W świetle tych zapisów dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich obowiązani są do wynagradzania szkód wyrządzonych:

1. w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniiele i sarny,
2. przy wykonywaniu polowania.

Akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnienia ustawowego uzupełniają zakres tej problematyki.

Obecne uwarunkowania prawne zawarte w ustawie z 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie sprawiają, że z całej procedury odpowiedzialności i szacowania szkód wyłączony został w całości czynnik państwowy, pomimo prawnej własności zwierzyny w stanie wolnym, czyli zwierzyny wyrządzającej szkody w uprawach rolnych i płodach rolnych. Sama rola Państwa jako prawnego właściciela zwierzyny w procedurach likwidacji szkód ogranicza się niemal wyłącznie do kwestii szczegółowego uregulowania sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłaty odszkodowań, jak również problematyki ograniczania potencjalnie rodzących się sporów i konfliktów na tym tle oraz dodatkowo do odpowiedzialności za szkody na terenach niewchodzących w skład obwodów łowieckich.

Tego rodzaju konstrukcja prawna odbiega zupełnie od judykatury zawartej w kodeksie cywilnym, gdzie forma odpowiedzialności za szkody definiowana jest na dwóch płaszczyznach. Jedną z nich jest tzw. odpowiedzialność kontraktowa *ex contractu*, w której mamy do czynienia z odpowiedzialnością z tytułu nie wywiązania się lub nienależytego wywiązania się z zawartej umowy. Wówczas na stronie, która nie wywiązała się z zawartego zobowiązania ciąży obowiązek zadośćuczynienia (naprawienia) powstałej szkody. Drugą formą odpowiedzialności cywilnej jest odpowiedzialność deliktowa *ex delicto*, w której kwestie odpowiedzialności uzależnione są od wykazania winy lub ewentualnie wykazania znacznego zaniedbania, a tym samym spowodowania lub dopuszczenia do powstania szkody. Przy tego rodzaju reżimie odpowiedzialności, musi istnieć związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem i sprawcą szkody a samym faktem jej zaistnienia, jak również należy przede wszystkim wskazać sprawcę szkody.

W przypadku odpowiedzialności za szkody w uprawach i płodach rolnych żadna z opisanych form odpowiedzialności nie znajduje zastosowania. Ta forma odpowiedzialności definiowana jest jako odpowiedzialność obiektywna, co oznacza, iż jej przejęcie nie jest

uzależnione zarówno od wzajemnych umów, jak również nie wynika z ewentualnej winy lub zaniedbania dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego na terenie, którego zwierzęta wyrządziły szkodę. Tak skonstruowana konstrukcja prawna, sprawia, iż opisana forma odpowiedzialności jest swoistą modyfikacją koncepcji odpowiedzialności definiowanej w ujęciu cywilistycznym, zawężoną zarówno przedmiotowo, jak i podmiotowo w ten sposób, aby jej zakres dostosować do specyfiki szkód wyrządzanych przez zwierzynę w uprawach i płodach rolnych. Zawężenie podmiotowe prowadzi do sytuacji, w której całość odpowiedzialności za szkody w uprawach rolniczych scedowana jest na podmioty prowadzące gospodarkę łowiecką w administracyjnie wydzielonych terenach tj. w obwodach łowieckich, które są przez te podmioty dzierżawione lub zarządzane. Samej dzierżawy obwodów łowieckich lub oddania ich w zarząd nie należy jednak utożsamiać z dzierżawą gruntów, które położone są w obrębie obwodu. Jest to dzierżawa prawa do prowadzenia gospodarki łowieckiej, w tym prawa do polowania na tych terenach na zwierzęta, które z mocy prawa są własnością Skarbu Państwa, a nie właściciela gruntu. Tego rodzaju uwarunkowania prawne sprawiają, że nie ma większego znaczenia, jaki podmiot jest prawnym właścicielem terenu, na którym prowadzone są zabiegi gospodarki łowieckiej, a także, a może przede wszystkim nie jest potrzebna formalna zgoda prawnego właściciela terenu na prowadzenie tego rodzaju zabiegów. Jednocześnie w żaden sposób nie narusza to ewentualnych postanowień wynikających z ograniczenia prawa własności zawartego w art. 64 ust. 3 Konstytucji RP. Przedmiotowe zawężenie odpowiedzialności za szkody w uprawach i płodach rolnych związane jest z ustawowym zapisem art. 46 ustawy – Prawo łowieckie, z którego wynika, że dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich ponoszą odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez pięć enumeratywnie wymienionych gatunków zwierzyny tj. dziki, łosie, jelenie, daniiele i sarny. W przypadku szkód wyrządzonych przez inne gatunki zwierząt łownych żaden akt prawny nie wskazuje ewentualnych podmiotów odpowiedzialnych za ich wynagradzanie. Jednocześnie prawodawstwo łowieckie, w uzasadnionych przypadkach dopuszcza możliwość zdefiniowania prawnego statusu gatunku jako zwierzęcia łownego, objętego całorocznym okresem ochronnym. Znamienitym tego przykładem jest kilkunastoletnie moratorium, którym objęty został łoś. W tego rodzaju sytuacjach ustawa – Prawo łowieckie wprost definiuje, iż za szkody wyrządzone przez gatunki łowne objęte całorocznym okresem ochronnym, odpowiedzialność ponosi prawny właściciel zwierzyny w stanie wolnym, czyli Skarb Państwa.

Po okresie prawie 20 lat regulowania bardzo ważnego zagadnienia szkód łowieckich dokonywanych przez zwierzęta łowne: dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w rozdziale 9 ustawy Prawo łowieckie i wynikających z niej doświadczeń należało stworzyć odrębną ustawę, która tą problematykę rozwiązała by całościowo i dostosowała do zmieniającej się dynamicznie sytuacji. W ostatnich latach obserwowany jest dość dynamiczny wzrost wypłacanych kwot odszkodowań z tytułu szkód dokonywanych przez zwierzęta łowne: dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w uprawach rolnych i płodach rolnych przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich, jak również przez Skarb Państwa. Przez okres ostatnich 10 lat kwota wypłaconych odszkodowań przez dzierżawców obwodów łowieckich z tytułu szkód łowieckich zwiększyła się ponad dwukrotnie.

Dane dotyczące powierzchni zredukowanej upraw rolnych uszkodzonych przez zwierzynę oraz wypłaconych odszkodowań.

Łowiecki rok gospodarczy	Powierzchnia zredukowana upraw w obwodach dzierżawionych i zarządzanych przez PZŁ w ha	Kwota wypłaconych odszkodowań w obwodach dzierżawionych i zarządzanych przez PZŁ (w tys. zł)	Kwota wypłaconych odszkodowań we wszystkich obwodach łowieckich - dane GUS (w tys. zł)
2009/2010	27433,00	40345,00	49513,90
2010/2011	29440,00	46850,00	57376,20
2011/2012	27406,00	46722,00	56998,03
2012/2013	26200,00	57212,00	68510,40
2013/2014	30475,00	63660,00	75278,00
Średnia:	28190,80	50957,8	61535,31

Koszty związane z likwidacją szkód to nie tylko koszty wypłaconych odszkodowań. W skład tych kosztów wchodzi również dojazdy (niejednokrotnie odległe) szacujących na uszkodzone uprawy, jak również społeczny czas poświęcony na te czynności. Średni czas szacowania jednej szkody łowieckiej w skali kraju kształtuje się na poziomie 2.45 godz., zaś średnia odległość

dojazdu kształtuje się na poziomie ok. 40 km. Koszty te, jako tzw. koszty towarzyszące ponoszone są przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich.

Dane dotyczące obwodów łowieckich.

Rok	Liczba kół łowieckich	Liczba obwodów dzierżawionych przez koła łowieckie	Powierzchnia ogółem w tys. ha	W tym grunty leśne w tys. ha	Procent lesistości obwodów łowieckich
2010	2533	4727	25335,8	7590,7	30,0
2011	2535	4730	25369,1	7607,1	30,0
2012	2536	4725	25401,8	7645,8	30,1
2013	2541	4703	25506,5	7708,8	30,2
2014	2550	4696	25254,6	7559,9	31,3

Dane dotyczące liczby obwodów łowieckich w poszczególnych województwach w roku 2014

Województwo	Liczba kół łowieckich w roku 2014	Liczba obwodów łowieckich w roku 2014	Powierzchnia ogółem w tys. ha.	W tym grunty leśne	lesistość obwodów łowieckich w %
Dolnośląskie	200	347	1544,4	533,3	34,5
Kujawsko-pomorskie	177	279	1657,0	430,4	26,0
Lubelski	119	309	1971,5	452,3	22,9
Lubuski	112	234	1253,8	606,5	48,4
Łódzkie	173	305	1560,0	355,7	22,8
Małopolskie	199	196	931,6	299,2	32,1
Mazowieckie	363	602	3095,0	725,7	23,4
Opolskie	72	130	660,0	176,4	26,7
Podkarpackie	118	250	1469,2	545,2	37,1
Podlaskie	95	380	2112,6	685,4	32,4
Pomorskie	132	250	1283,8	531,8	41,4

Śląskie	176	262	1162,7	444,0	38,2
Świętokrzyskie	95	170	841,2	262,6	31,2
Warmińsko-mazurskie	116	272	1654,4	419,1	25,3
Wielkopolskie	255	505	2640,5	556,8	21,1
Zachodniopomorskie	148	205	1416,9	535,5	37,8
Razem	2 550	4 696	25 255	7 560	501

Dane dotyczące liczby szkód w poszczególnych latach i spraw sądowych w obwodach dzierzawionych przez koła łowieckie.

Lp.	Łowiecki rok gospodarczy	Liczba zgłoszonych szkód	Liczba spraw skierowanych do sądów	Liczba spraw wygranych przez rolników	Procent spraw w sądzie pozytywnie rozstrzygniętych dla rolnika	Procent spraw w sądzie względem szacowanych szkód %
1	2010/11	60 059,00	79	27	34,2	0,13
2	2011/12	57 715,00	109	36	33,0	0,19
3	2012/13	60 657,00	106	29	27,4	0,17
4	2013/14	63 162,00	110	20	18,2	0,17
5	Średnia	60 398,25	101	28	28,2	0,17

Skala wyzwań wiążących się z rozwojem gospodarki rolnej i gospodarki łowieckiej wskazuje na potrzebę uchwalenia odrębnego aktu ustawy.

Celem projektowanej ustawy jest:

- 1) wprowadzenie obowiązkowego ubezpieczenia od wystąpienia szkód łowieckich dokonywanych przez zwierzęta łowne: dziki, łosie, jelenie, daniiele, sarny;
- 2) określenie podmiotów, które zostaną objęte tym ubezpieczeniem;
- 3) sposobu wyłonienia zakładu ubezpieczeń;
- 4) określenie zakresu obowiązkowego ubezpieczenia;
- 5) powołanie podmiotu Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego;
- 6) uregulowanie procedury zgłaszania szkód łowieckich;

- 7) uregulowanie procedury szacowania szkód łowieckich;
- 8) rozładowanie napięć społecznych;
- 9) zobiektywizowanie szacowania szkód łowieckich.

Podstawową potrzebą i celem uchwalenia ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw jest wyodrębnienie i usystematyzowanie mechanizmów na styku gospodarki rolnej i łowieckiej.

2. Wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym i projektowanym stanem organizacyjnym

Obecnie ustawa – Prawo łowieckie określa m.in. podmioty odpowiedzialne za oględziny i szacowanie oraz wynagradzanie szkód łowieckich, komu nie przysługuje odszkodowanie. W/w ustawa bardzo ogólnie określa współdziałanie właścicieli i posiadaczy gruntów rolnych i leśnych z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich, jak również zasady mediacji w przypadku powstania sporu co do wysokości wynagrodzenia za szkody. Upoważnia ministra ds. środowiska, w porozumieniu z ministrem ds. rolnictwa do określenia w drodze rozporządzenia całości procedur związanych z szacowaniem szkód w uprawach i płodach rolnych.

Projektowana ustawa o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw ma na celu doprowadzenie do stabilizacji stanu prawnego prowadzącego do wynagradzania szkód łowieckich, jego przejrzystości i trwałości.

W obecnym stanie prawnym ubezpieczenie od szkód łowieckich jest dobrowolne. Projekt ustawy wprowadza obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia od szkód łowieckich – ubezpieczenie obowiązkowe (**art. 3 projektu**). Nakłada taki obowiązek na dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich, a więc na te podmioty, które obecnie dokonują szacowania wielkości szkód łowieckich, ich wyliczenia oraz dokonują wypłaty kwoty odszkodowania na rzecz poszkodowanego. Ponadto obowiązek obowiązkowego ubezpieczenia w proponowanej ustawie obejmuje również Skarb Państwa jako właściciela zwierzyny łownej w stanie wolnym (**art. 17 ust.1 projektu**). Ochroną ubezpieczeniową objęci są tylko dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich (**art. 3 projektu**). Nie są nią objęci w sposób bezpośredni wszyscy właściciele upraw

rolnych i płodów rolnych. W sposób pośredni projekt ustawy obejmuje ubezpieczeniem tych właścicieli upraw rolnych i płodów rolnych, u których szkoda łowiecka wystąpiła (**art. 33 ust. 10 projektu**).

Dotychczasowe rozwiązania prawne nakładają obowiązek wynagradzania szkód łowieckich powstałych w uprawach rolnych i płodach rolnych na terenach które wchodzi w skład obwodów łowieckich na ich dzierżawców i zarządców. Są to podmioty, które są jedną ze stron postępowania zmierzającego do wypłaty odszkodowania w przypadku wystąpienia szkody. Drugą jest właściciel lub posiadacz uprawy bądź płodu rolnego. Stan taki powoduje konflikty, które przy takim rozwiązaniu są nie uniknione, gdyż obie strony mają sprzeczne interesy. W proponowanym rozwiązaniu prawnym wynagradzanie szkód łowieckich dokonywane będzie przez niezależny podmiot (**art. 11 ust. 1 projektu**). Będzie nim wyłoniony w wyniku postępowania przetargowego zakład lub zakłady ubezpieczeń (**art. 13 projektu**). Na ubezpieczycielu będzie ciążył obowiązek przeprowadzenia całego procesu odszkodowawczego. W przypadku braku zgody pomiędzy stronami tego procesu, będzie możliwość mediacji a w ostateczności spory będzie rozstrzygał sąd.

W celu gromadzenia składek na ubezpieczenie, reprezentowania dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich wobec ubezpieczyciela projektowana ustawa powołała Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy (**art. 6 ust. 1 projektu**). Oprócz wskazanego wyżej celu, Fundusz ten poprzez powołaną Komisję do Spraw Oceny Ofert Ubezpieczeniowych, będzie wyłaniał w drodze rozpatrzenia ofert zakład ubezpieczeń, który daje najlepsze gwarancje realizacji całego procesu likwidacji powstałych szkód łowieckich. W imieniu i na ich rzecz będzie zawierał z wybranym ubezpieczycielem umowę ubezpieczenia (**art. 7 ust. 2 projektu**). W obecnym systemie prawnym taki podmiot nie występuje.

Ustawa Prawo łowieckie nie wskazuje źródeł finansowania wynagradzania za szkody łowieckie wyrządzone przez zwierzęta: łosie, jelenie, daniela, sarny i dziki, jak również powstałe podczas polowania. Nakłada na dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich obowiązek wynagradzania tych szkód. Tym samym to dzierżawcy i zarządcy tych obwodów wpłacają z własnych środków odszkodowania. W całej tej procedurze pominięty jest właściciel zwierzyny w stanie wolnym. Projektowana ustawa zmienia cały system finansowania wynagradzania za szkody łowieckie wyrządzone przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny. Wprowadza obowiązkowe ubezpieczenie od nich, a poprzez to obowiązek wnoszenia składek do tego

ubezpieczenia przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich (**art. 3 projektu**) oraz Skarb Państwa jako właściciela zwierzyny (**art. 17 ust. 2 projektu**). Składki wnoszone są wysokość 50% wypłaconych w poprzednim łowieckim roku gospodarczym odszkodowań przez Skarb państwa oraz 70% wypłaconych w poprzednim łowieckim roku gospodarczym odszkodowań przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich.

Łowiecki rok gospodarczy	Kwota wypłaconych odszkodowań we wszystkich obwodach łowieckich - dane GUS (w tys. zł)	Składka wpłacana ze środków Budżetu Państwa będąca w dyspozycji ministra właściwego do spraw środowiska (w tys. zł)	Składka wpłacana przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich do Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego (w tys. zł)
2009/2010	49513,90	24756,95	34659,73
2010/2011	57376,20	28688,10	40163,34
2011/2012	56998,03	28499,01	39898,62
2012/2013	68510,40	34255,20	47957,28
2013/2014	75278,00	37639,00	52694,60

Ustawa nie spowoduje obciążenia dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Środki te uzupełnione są przez środki własne ubezpieczyciela (**art. 4 projektu**). Obowiązek opłacenia składek mają także ci dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich, na terenie których dzierżawionych lub zarządzanych obwodów łowieckich do tej pory szkody nie występowały (**art. 22 ust. 2 projektu**). Wynika to z tego, że zwierzyna która przyczynia się do powstania tych szkód przebywa na obszarach wchodzących w skład tych obwodów i w wyniku przemieszczania się w celu poszukiwania atrakcyjnego żeru dokonuje szkód na obszarach poza miejscem ostoi, poza terenem dzierżawionego lub zarządzanego obwodu. Ponadto w przypadku braku realizacji rocznego planu pozyskania zwierzyny, która powoduje szkody za które wypłacane jest wynagrodzenie odszkodowawcze, wprowadzono zasadę wzrostu płaconej składki o procent braku niezrealizowania tego planu za dany łowiecki rok gospodarczy (**art. 23 ust. 1 projektu**) .

W przypadku braku złożenia wniosku o objęcie ubezpieczeniem szkód łowieckich lub nie uiszczenia składki od tego ubezpieczenia, zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego zobowiązany jest wnieść opłatę za niespełnienie tego obowiązku (**art. 24 ust. 1 projektu**) . Istnieje możliwość dochodzenia braku wpłaty tej opłaty na drodze postępowania sądowego i sądowego postępowania egzekucyjnego (**art. 24 ust. 4 projektu**). Skarb Państwa poprzez funkcje kontrolne realizowane przez ministra właściwego ds. środowiska będzie sprawował kontrolę nad realizacją umowy ubezpieczeniowej (**art. 19 projektu**). Ponadto składka płacona na rzecz ubezpieczyciela, która będzie wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlega niezwłocznie zwrotowi do Funduszu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych (**art. 20 ust. 1 projektu**).

W projektowanej ustawie pominięto zagadnienie szkód łowieckich powstających w trakcie wykonywania polowania, gdyż zgodnie z zapisami ustawy Prawo łowieckie (art. 32 ust. 6). członkowie Polskiego Związku Łowieckiego podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków i od odpowiedzialności cywilnej w zakresie czynności związanych z polowaniami.

Zagadnienie zgłaszania szkód, dokonywania ich oględzin, szacowania, wyliczania wysokości wynagrodzenia za nie, terminy ich wypłat w ustawie Prawo łowieckie regulowane są bardzo ogólnie. Wydane na podstawie upoważnienia ustawowego rozporządzenie ministra właściwego ds. środowiska w porozumieniu z ministrem ds. rolnictwa wymieniają szereg obowiązków ciążących na podmiotach odpowiedzialnych za przejęcie odpowiedzialności za szkody w uprawach i płodach rolnych, jak również na osobach starających się o uzyskanie statusu poszkodowanego.

Wśród obowiązków dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich wymienia się:

- poinformowanie właściwego miejscowo zarządu gminy o osobach do przyjmowania zgłoszeń szkód,
- prowadzenia ewidencji zgłoszeń szkód,
- wstępnego szacowania szkody zwanego oględzinami,
- ostatecznego szacowania szkody zmierzającego do ustalenia wielkości odszkodowania,

- wypłaty odszkodowania.

Z kolei do obowiązków poszkodowanego należy:

- zgłoszenie szkody przez właściciela lub posiadacza gruntu, na którym wystąpiła szkoda, w formie pisemnej osobie, wyznaczonej przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia, a w przypadku szkód w sadach – w terminie 14 dni od dnia jej powstania z jednoczesnym określeniem liczby uszkodzonych drzew,
- udział własny lub wyznaczonego pełnomocnika w procedurze szacowania,
- obecność poszkodowanego, przy szacowaniu traktować należy jako obowiązkową, gdyż nieobecność zawiadomionego poszkodowanego nie wstrzymuje procedury dokonania oględzin lub ostatecznego szacowania szkody,
- powiadomienie szacującego z zachowaniem formy pisemnej o terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem.

Czynności szacowania szkody składają się z dwóch etapów. Pierwszym z nich są oględziny uszkodzonej uprawy (szacowanie wstępne). Drugim etapem są czynności szacowania ostatecznego, zmierzające do ustalenia wielkości przysługującego odszkodowania. Zarówno z oględzin jak i szacowania ostatecznego sporządzany jest protokół, który podpisują szacujący, poszkodowany i ewentualnie przedstawiciel izby rolniczej, jeżeli brał on udział w szacowaniu. Ustalona wielkość przysługującego odszkodowania winna być wypłacona poszkodowanemu w terminie 30 dni od daty ostatecznego szacowania szkody.

W projektowanej ustawie zagadnienia te są w całości uregulowane w **rozdziale 8**. Zapisy projektu ustawy określają całą procedurę odszkodowawczą od momentu powstania szkody – jej zgłoszenia, do wypłaty odszkodowania (**art. 27 - 34 projektu**). Są to zagadnienia które do tej pory były regulowane aktem prawnym niższego rzędu niż ustawa - rozporządzeniem. W przypadku braku porozumienia stron co do rozstrzygnięcia ostatecznego wyliczenia wynagrodzenia za szkodę, dopuszcza możliwość mediacji, a w ostateczności określa sposób skierowania sprawy na drogę sądową. Działanie takie jest zgodne z linią orzekania jaką w wielu wyrokach przyjmował Trybunał Konstytucyjny. Minister ds. środowiska w porozumieniu z ministrem ds. rolnictwa określili tylko w drodze rozporządzenia szczegółowy sposób

postępowania przy zgłaszaniu szkód łowieckich w uprawach rolnych lub płodach rolnych, wzór protokołu szacowania szkody, wzór zgłoszenia szkody łowieckiej, a także terminy wypłat odszkodowań, określając obowiązek szacowania wstępnego, ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy rolnej, wielkość uszkodzonych płodów rolnych, uwzględniając podmioty biorące udział w postępowaniu oraz udokumentowanie szkody, rodzaj uprawy rolnej oraz płodów rolnych, a także zapewniając ciągłość prowadzenia prac agrotechnicznych i zapewnienie produkcji rolnej (**art. 28 ust. 1 projektu**). Uregulowanie tych przepisów materiały ustawy, daje podmiotom których dotyczą, poczucie stabilizacji i trwałości przez dłuższy okres czasu.

Obecnie obowiązująca ustawa „hasłowo” określa zasady współdziałania pomiędzy właścicielami gruntów rolnych i leśnych, a dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich w zabezpieczaniu gruntów przed szkodami. Współdziałanie to jest nieobowiązkowe i jego brak nie rodzi żadnych konsekwencji dla stron. W proponowanej ustawie uregulowano w **rozdziale 7** szczegółowo zasady współdziałania pomiędzy właścicielami upraw rolnych i płodów rolnych, a dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich (**art. 25 projektu**). Polega ono między innymi na stosowaniu dozwolonych prawem zabiegów technicznych, biologicznych lub chemicznych bądź zabezpieczaniu upraw rolnych lub płodów rolnych poprzez stosowanie urządzeń odstraszających, tymczasowych grodzień upraw rolnych lub płodów rolnych. Ponadto właścicielom upraw rolnych i płodów rolnych dano nowe uprawnienie poprzez możliwość bez konieczności uzyskania odpowiednich zezwoleń w obrębie własnej nieruchomości i na terenie oddalonym nie dalej niż 100 m od niej:

- 1) stosować produkty i urządzenia służące odstraszaniu zwierząt,
- 2) płoszyć zwierzęta (**art. 26 projektu**).

Ustawa Prawo łowieckie w zakresie szkód łowieckich posługuje się pojęciami, które nie są w niej definiowane. Interpretacja ich znaczenia pozostawiona jest innym organom lub podmiotom, które je stosują co rodzi negatywne skutki. Projektowana ustawa zawiera cały katalog pojęć używanych w treści jej przepisów i je jednoznacznie definiuje (**art. 2 projektu**). Ponadto użyte pojęcia w innych przepisach proponowanej ustawy są jasno i precyzyjnie określone.

4. Zmiany w obowiązujących.

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w następujących aktach prawnych:

- 1) w ustawie z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie,
- 2) w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

5. Wejście w życie ustawy.

- 1) Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 49 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy w zakresie w jakim nie są sprzeczne z ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
- 2) Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

6. Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 10 marca 2015 r.

BAS-WAPEiM-380/15

Pan Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach
obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu
Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw (przedstawiciel
wnioskodawców: poseł Marek Gos)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zmierza do uregulowania następujących zagadnień: 1) zasad tworzenia i funkcjonowania Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego, 2) określenia podmiotów odpowiedzialnych za gospodarkę Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym (dalej: Fundusz), 3) sposobu wyłaniania zakładu ubezpieczeń zawierającego umowy ubezpieczenia od szkód łowieckich, 4) zasad zawierania i wykonywania umów w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia, 5) zasad wyliczania i opłacania składek, 6) zasad wypłat odszkodowań oraz 7) sposobu postępowania przy zgłaszaniu szkód, ich szacowaniu oraz wypłacie odszkodowań. W szczególności, w odniesieniu do sposobu wyboru zakładu ubezpieczeń projekt przewiduje, że środkami finansowymi zgromadzonymi w Funduszu dysponuje Polski Związek Łowiecki (dalej: PZŁ), który powołuje komisję celem rozpatrzenia złożonych ofert i wyłonienia ubezpieczyciela lub ubezpieczycieli. Przy wyborze ubezpieczyciela lub ubezpieczycieli komisja ma w myśl projektu stosować tryb zapytania o cenę, o którym mowa w dziale II rozdziale 3 oddziale 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹.

Ponadto projekt zmierza do uchycenia rozdziału 9 ustawy z dnia 13

¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 907, ze zmianami.

października 1995 roku Prawo łowieckie² oraz do wprowadzenia zmiany w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych³.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Zagadnienie udzielania zamówień publicznych stanowi przedmiot regulacji dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi⁴.

Dyrektywa 2004/118 dotyczy udzielania zamówień publicznych i w związku z tym jej zakres regulacji obejmuje jedynie zamówienia dokonywane przez instytucje zamawiające w niej zdefiniowane. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE (dalej: Trybunał, TS) celem dyrektyw w dziedzinie zamówień publicznych jest uniknięcie ryzyka preferencyjnego traktowania krajowych oferentów lub kandydatów przy udzielaniu zamówień publicznych przez instytucje zamawiające i jednocześnie wykluczenie sytuacji, w których podmioty finansowane lub kontrolowane przez państwo, jednostki samorządu terytorialnego lub inne podmioty prawa publicznego mogłyby się kierować kryteriami pozagospodarczymi⁵.

Zgodnie z art. 1 ust. 9 dyrektywy 2004/18, „instytucją zamawiającą” w rozumieniu jej przepisów jest państwo, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty prawa publicznego, związki złożone z jednej lub wielu takich jednostek lub z jednego lub wielu podmiotów prawa publicznego. „Podmiotem prawa publicznego” jest w myśl dyrektywy każdy podmiot, który a) został ustanowiony w szczególnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego; b) posiada osobowość prawną oraz c) jest finansowany w przeważającej części przez państwo, jednostki samorządu terytorialnego lub inne podmioty prawa publicznego; albo taki, którego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych podmiotów; albo taki, w którym ponad połowa członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, jednostki samorządu terytorialnego lub inne podmioty prawa publicznego. Trzy przesłanki wskazane w art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. a), b) i c) dyrektywy 2004/18, które powinny zostać spełnione, by jednostka mogła zostać

² Dz. U. z 2013 r., poz. 1226 ze zmianami.

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 392, ze zmianami.

⁴ Dz. Urz. UE L 134 z 30.4.2004, s. 114. Należy zaznaczyć, że dyrektywa 2004/18 została uchylona na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014, s. 65) ze skutkiem od 18 kwietnia 2016 r.

⁵ Wyrok Trybunału z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie C-337/06 Bayerischer Rundfunk, Zb. Orz. 2007 I-11173, pkt 36.

uznana za podmiot prawa publicznego, mają charakter kumulacyjny⁶, przy czym przesłanka trzecia jest spełniona, jeżeli wystąpiła choćby jedna z cech wymienionych pod lit. c)⁷.

Przywołane przepisy stanowią przedmiot orzecznictwa TS. W świetle wskazanych wyżej celów dyrektyw z dziedziny zamówień publicznych pojęcie „instytucji zamawiającej” włącznie z pojęciem „podmiotu prawa publicznego” powinno być interpretowane w sposób funkcjonalny⁸. TS podkreślił, że trzy alternatywne kryteria wymienione w art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. c) dyrektywy 2004/18 odzwierciedlają ścisłą zależność od władz publicznych. Taka zależność ma bowiem umożliwić tym ostatnim wpływanie na decyzje danego podmiotu w zakresie zamówień publicznych, co sprawia, że możliwe staje się, iż decyzje te determinowane są względami innymi niż gospodarcze. Stwarzałoby to w konsekwencji ryzyko preferencyjnego traktowania krajowych oferentów lub kandydatów, powodując powstanie przeszkód w swobodnym przepływie usług i towarów, których uniknięcie jest właśnie celem dyrektyw dotyczących zamówień publicznych. W tym kontekście należy rozumieć postulat wykładni „funkcjonalnej” to znaczy niezależnej od formalnych zasad stosowania danego kryterium, z których każde powinno być rozumiane w ten sposób, że tworzy ścisłą zależność od władz publicznych⁹. Jeżeli natomiast zainteresowany podmiot posiada w rzeczywistości autonomię organizacyjną i budżetową, która sprzeciwia się uznaniu go za podmiot pozostający w ścisłej zależności od władz publicznych, zasady finansowania takiego podmiotu nie stanowią finansowania w przeważającej mierze przez władze publiczne i nie pozwalają na kontrolę zarządzania tego podmiotu przez te władze. W konsekwencji podmiot taki nie stanowi „instytucji zamawiającej” w rozumieniu dyrektywy 2004/18¹⁰.

Z uwagi na treść przedłożonego projektu ustawy na szczególną uwagę zasługuje interpretacja nadana przez Trybunał drugiemu z warunków określonych w art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. c) dyrektywy 2004/18, tj. podległości zarządu nadzorowi ze strony państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych podmiotów prawa publicznego. Zgodnie z przyjętą funkcjonalną wykładnią, nie każdy rodzaj nadzoru jest wystarczający dla uznania powyższego warunku za spełniony. Chodzi bowiem tylko o taki rodzaj nadzoru/kontroli, który pozwala władzom publicznym na wpływanie na decyzje danego podmiotu

⁶ Wyrok Trybunału z dnia 11 czerwca 2009 r. w sprawie C-300/07 Hans & Christophorus Oymanns, Zb. Orz. 2009 I-04779, pkt 48.

⁷ Wyrok Trybunału z dnia 12 września 2013 r. w sprawie C-526/11 IVD GmbH & Co., dotychczas nieopublikowany, pkt 20.

⁸ Wyrok Trybunału z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie C-337/06 Bayerischer Rundfunk, Zb. Orz. 2007 I-11173, pkt 37.

⁹ Wyrok Trybunału z dnia 12 września 2013 r. w sprawie C-526/11 IVD GmbH & Co., dotychczas nieopublikowany, pkt 20-21.

¹⁰ Wyrok Trybunału z dnia 12 września 2013 r. w sprawie C-526/11 IVD GmbH & Co., dotychczas nieopublikowany, pkt. 30-31.

w dziedzinie zamówień publicznych. W związku z tym, w ocenie Trybunału co do zasady nadzór/kontrola ex post nie spełnia tego kryterium¹¹.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zgodnie z rozdziałem 6 Prawa łowieckiego PZŁ jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które posiada osobowość prawną i które działa na podstawie ustawy oraz statutu uchwalonego przez Krajowy Zjazd Delegatów PZŁ. Statut PZŁ ma określać m. in. organy Polskiego Związku Łowieckiego oraz koła łowieckiego, ich kompetencje, tryb dokonywania ich wyboru, zmiany bądź uzupełnienia składu, a także sposób ustanawiania składek członkowskich oraz wpisowego na rzecz PZŁ i koła łowieckiego. Działalność PZŁ jest finansowana z funduszy własnych, wpisowego, składek członkowskich, zapisów i darowizn oraz dochodów z działalności gospodarczej. W zakresie nadzoru nad działalnością PZŁ Prawo łowieckie stanowi, że kompetencję w tym zakresie posiada minister właściwy do spraw środowiska, a także że do nadzoru nad działalnością PZŁ stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach regulujące zasady nadzoru nad stowarzyszeniami. Oznacza to, że – zgodnie z przepisami Prawa o stowarzyszeniach – organ nadzorczy ma prawo żądać dostarczenia przez zarząd stowarzyszenia odpisów uchwał walnego zebrania członków (zebrania delegatów), a także żądać od władz stowarzyszenia niezbędnych wyjaśnień. Ponadto, w razie stwierdzenia, że działalność stowarzyszenia jest niezgodna z prawem lub narusza postanowienia statutu w określonych sprawach, organ nadzorujący, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, może wystąpić o ich usunięcie w określonym terminie, udzielić ostrzeżenia władzom stowarzyszenia lub wystąpić do sądu o zastosowanie środków określonych w Prawie o stowarzyszeniach.

Analiza wskazanych w punkcie 2 przepisów w świetle przywołanego orzecznictwa TS prowadzi do wniosku, że PZŁ jest podmiotem niezależnym od władz publicznych. Działalność PZŁ jest finansowana nie z funduszy publicznych, a z funduszy własnych, wpisowego, składek członkowskich, zapisów i darowizn oraz dochodów z działalności gospodarczej. Sposób ustanawiania składek członkowskich oraz wpisowego na rzecz PZŁ i koła łowieckiego został pozostawiony do uregulowania w Statucie PZŁ. Nadzór sprawowany przez właściwego ministra nie ma charakteru, który umożliwiłaby władzom publicznym wywieranie wpływu na decyzje PZŁ podmiotu w dziedzinie zamówień publicznych. Ponadto zagadnienia dotyczące obsady organów PZŁ również pozostawione są do uregulowania w Statucie PZŁ. W konsekwencji, postanowienia dyrektywy 2004/18 nie znajdują zastosowania do

¹¹ Wyrok Trybunału z dnia 12 września 2013 r. w sprawie C-526/11 IVD GmbH & Co., dotychczas nieopublikowany, pkt 29.

trybu wyłonienia przez PZŁ ubezpieczyciela, o którym mówi przedłożony projekt.

Przepisy prawa UE dotyczące prawa zamówień publicznych nie regulują kwestii stanowiących przedmiot opiniowanego projektu.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu nie jest objęty prawem UE.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 10 marca 2015 r.

BAS-WAPEiM-381/15

Pan Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o
szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich,
Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Gos) jest projektem ustawy
wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu
Sejmu**

Projekt ustawy zmierza do uregulowania następujących zagadnień: 1) zasad tworzenia i funkcjonowania Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego, 2) określenia podmiotów odpowiedzialnych za gospodarkę Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym (dalej: Fundusz), 3) sposobu wyłaniania zakładu ubezpieczeń zawierającego umowy ubezpieczenia od szkód łowieckich, 4) zasad zawierania i wykonywania umów w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia, 5) zasad wyliczania i opłacania składek, 6) zasad wypłat odszkodowań oraz 7) sposobu postępowania przy zgłaszaniu szkód, ich szacowaniu oraz wypłacie odszkodowań. W szczególności, w odniesieniu do sposobu wyboru zakładu ubezpieczeń projekt przewiduje, że środkami finansowymi zgromadzonymi w Funduszu dysponuje Polski Związek Łowiecki (dalej: PZŁ), który powołuje komisję celem rozpatrzenia złożonych ofert i wyłonienia ubezpieczyciela lub ubezpieczycieli. Przy wyborze ubezpieczyciela lub ubezpieczycieli komisja ma w myśl projektu stosować tryb zapytania o cenę, o którym mowa w dziale II rozdziale 3 oddziale 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹.

Ponadto projekt zmierza do uchylecia rozdziału 9 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie² oraz do wprowadzenia zmiany w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych³.

¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 907, ze zmianami.

² Dz. U. z 2013 r., poz. 1226 ze zmianami.

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 392, ze zmianami.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lech Czapla', written in a cursive style.

Lech Czapla

Warszawa, dnia 27 marca 2015 r.

PIU 428/2015

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. AP-173-65/15

Data wpływu 30.03.2015

Szanowny Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu
Sejm RP

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do pismo z dnia 18 marca 2015 r. o sygnaturze 6MS-WP-173-65/15, PIU przekazuje uwagi do projektu ustawy o *szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw (Ustawa)*. Ustawa była przedmiotem konsultacji z zakładami ubezpieczeń. Efekt uzgodnień wyrażony jest w poniższym stanowisku. Należy zaznaczyć, że projekt został oceniony negatywnie. Koncepcja wiążąca fundusz z ubezpieczeniem obowiązkowym jest trudna do zaakceptowania dla zakładów ubezpieczeń. Regulacje są sprzeczne ze sobą, niejednoznaczne i w wielu miejscach niezgodne z przepisami prawa. Całość wymaga ponownego przeanalizowania, również pod kątem zgodności z innymi aktami prawnymi, w szczególności z ustawą o *działalności ubezpieczeniowej* i ustawą o *ubezpieczeniach obowiązkowych*.

Uwagi ogólne:

Ochrona ubezpieczeniowa z tytułu szkód łowieckich wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych była dotąd przedmiotem ubezpieczenia dobrowolnego. Niewiele zakładów ubezpieczeń oferowało ten produkt ze względu na jego wysoką szkodowość. Wprowadzenie ubezpieczenia szkód łowieckich w formie ubezpieczenia obowiązkowego, w kształcie proponowanym przez projektodawcę, może zahamować rozwój i podaż tego ubezpieczenia. Ubezpieczenie szkód łowieckich miałyby podlegać regulacjom ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o *ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych*. Zdecydowana większość przepisów tej ustawy określa warunki ubezpieczenia w sposób bezwzględny. W przypadku ubezpieczenia od szkód łowieckich, projektodawca przewiduje dodatkowo, że ogólne warunki ubezpieczenia będą określone w akcie wykonawczym, co całkowicie wykluczy swobodę stron w kształtowaniu warunków tego ubezpieczenia. Ponadto ubezpieczenie obowiązkowe ma charakter obowiązkowy nie tylko dla podmiotu zobowiązanego do posiadania ubezpieczenia ale także dla ubezpieczyciela (np. art. 5 ustawy o *ubezpieczeniach obowiązkowych*). Takie rozwiązania legislacyjne utrudniają zakładom ubezpieczeń zarządzanie ryzykiem.

Ponadto, tylko nałożenie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia na dużą grupę podmiotów, umożliwia zakładom ubezpieczeń zbudowanie rentownego portfela. Ustawa nie wyjaśnia, czy wszyscy dzierżawcy i zarządcy będą objęci jedną umową ubezpieczenia, czy też każdy ubezpieczony będzie objęty oddzielną umową ubezpieczenia. Pojawia się też pytanie, czy wszyscy ubezpieczeni będą objęci jedną sumą ubezpieczenia, czy dla każdego będzie oddzielny limit. Projekt w ogóle nie odnosi się do tego, kto ustala (proponuje) wysokość tej sumy. Są to ważne dla zakładów ubezpieczeń informacje, które wy wpływają na ich zainteresowanie oferowaniem ubezpieczenia.

Tak samo ważna dla zakładów ubezpieczeń jest informacja o dotychczasowej szkodowości. W uzasadnieniu do projektu ustawy brakuje szczegółowej analizy częstotliwości szkód, z podziałem na zakres terytorialny i z uwzględnieniem pór roku. Byłaby ona wykorzystana przez ubezpieczycieli, którzy zdecydowaliby się uczestniczyć w tym ubezpieczeniu do opracowania sieci likwidacji szkód łowieckich.

W tym miejscu trzeba podkreślić, że procedura likwidacji szkód łowieckich - w szczególności krótkie i sztywne terminy - zaproponowane w Ustawie będzie dużym wyzwaniem dla zakładów ubezpieczeń. Szkody w uprawach rolnych i płodach rolnych wymagają sprawnej i specjalistycznej likwidacji szkód. Każdy ubezpieczyciel zainteresowany ubezpieczeniem szkód łowieckich będzie musiał stworzyć sieć likwidacji o zasięgu ogólnokrajowym, która będzie do dyspozycji poszkodowanych w zasadzie cały czas. To będzie kosztowna inwestycja dla ubezpieczycieli. Niewielu jest w tej chwili ubezpieczycieli, którzy dysponują odpowiednim zapleczem organizacyjnym dla likwidacji tego typu szkód i to w skali ogólnopolskiej.

Ze względu na powyższe, zakłady ubezpieczeń z ostrożnością podchodzą do angażowania się w obowiązkowe ubezpieczenie szkód łowieckich. Istnieje obawa, że szczególnie w początkowym okresie po wprowadzeniu obowiązku zawarcia ubezpieczenia, brak będzie ofert ubezpieczenia lub ich dostępność będzie ograniczona.

Trzeba się spodziewać, że przy kalkulacji składki ubezpieczeniowej, zakłady ubezpieczeń będą brały pod uwagę wszystkie wyżej zasygnalizowane problemy. Projektodawca powinien być świadomy, że składka nie będzie tylko odzwierciedleniem szkodowości – która jak wynika z danych przedstawionych w uzasadnieniu projektu ustawy jest stała i wykazuje tendencję rosnącą. Składka ubezpieczeniowa jest ustalana w wysokości zapewniającej środki finansowe na wypłatę odszkodowań i świadczeń, na tworzenie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych, funduszy rezerwowych oraz na pokrycie kosztów działalności ubezpieczeniowej, w tym m.in. kosztów likwidacji szkód. To może spowodować, że wysokość składki ubezpieczeniowej z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia szkód łowieckich będzie nieatrakcyjna dla ubezpieczającego.

Zaproponowane regulacje zakładają, że Fundusz zdoła znaleźć ubezpieczyciela, z którym zawrze umowę ubezpieczenia. Jeśli jednak żaden zakład ubezpieczyciel nie będzie zainteresowany tym produktem, ustawa nie przewiduje zasad postępowania np. likwidacyjnego, prowadzonych przez inne podmioty.

Ponadto, projekt Ustawy przewiduje odszkodowanie za szkody w uprawach rolnych spowodowane przez dziki, łosie, jelenie, sarny i daniela. Pominięte są natomiast szkody spowodowane przez bobry, mimo, że szkód spowodowanych przez te zwierzęta jest coraz więcej. Regulacja pomija również rekompensatę za niektóre grupy roślin, co spowoduje, że za szkody w uprawach okopowych na paszę, uprawach nasiennych lub w uprawach ziół, odszkodowania nie będą się należały.

W wielu miejscach Ustawy zastosowano niewłaściwie odesłania do artykułów. Wprowadza to niepewność co do tego, czego faktycznie dotyczy dany przepis.

Uwagi szczegółowe:

Art. 2 pkt. 10 określa definicję szkody łowieckiej. Z Ustawy wynika, że zakres ubezpieczenia będzie szerszy niż przewiduje definicja szkody łowieckiej. W art. 5 ust. 1 i 3 wymienia za jakie szkody odpowiada Skarb Państwa i są to szkody wyrządzone przez gatunki objęte całoroczną ochroną oraz gatunki, których odstrzał jest wstrzymany, na podstawie odrębnych przepisów. Wątpliwości budzić może, jak zakwalifikować szkody spowodowane przez w/w gatunki jeśli są to zwierzęta inne niż wymienione w art. 2 pkt. 10 a.

Art. 3 zakłada, że ochroną ubezpieczeniową objęci są ubezpieczeni, którzy opłacają obowiązkowe składki do ubezpieczenia od szkód łowieckich. Obecna treść sugeruje, że ubezpieczeni będą sami opłacać składkę ubezpieczeniową. Należy doprecyzować ten przepis poprzez wyraźne zapisanie, że Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego (ŁFO) będzie aranżował zakup ubezpieczenia tylko dla tych podmiotów, które będą wyniosą składkę do Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego (ŁFO). Z Rozdziału 2 wynika, że Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy (ŁFO) będzie ubezpieczającym zatem na nim będzie ciążył obowiązek opłacania składki ubezpieczeniowej na rzecz ubezpieczyciela. Ponadto należy odróżnić składkę uiszczaną przez podmioty, które mają być objęte ubezpieczeniem na rzecz ŁFO i nazwać ją w odmienny sposób od składki ubezpieczeniowej. Zaproponowane w Ustawie nazewnictwo wprowadza w błąd.

Art. 4 przewiduje, że odszkodowanie za szkodę łowiecką wypłaca się ze środków zgromadzonych przez ubezpieczyciela, pochodzących ze składek ubezpieczeniowych oraz środków własnych. Błędne jest założenie, iż ubezpieczyciel będzie dokładał wypłaty odszkodowań za szkody łowieckie z własnych zysków. Taki zapis w Ustawie jest zbędny. Regulowanie tego zagadnienia wykracza poza zakres tematyki objętej Ustawą. Zasady prowadzenia działalności ubezpieczeniowej określa ustawa o *działalności ubezpieczeniowej*.

Art. 5 w ust. 4, 5 i 6 przewiduje, że w niektórych przypadkach odszkodowanie za szkody łowieckie wypłaca Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe albo zarząd województwa ze środków budżetu państwa. Dodatkowo, ustęp 6 odnosi się do procesu likwidacji szkód. Powstaje więc wątpliwość, jak rozumieć te regulacje w stosunku do przepisów Rozdziału 8, który szczegółowo opisuje zasady likwidacji szkód łowieckich. Proponujemy przenieść w/w zapisy do Rozdziału 8, tak aby całość materii skupiała się w jednym miejscu oraz wyraźnie zaznaczyć, w jakich przypadkach odszkodowanie bezpośrednio wypłaca zakład ubezpieczeń (jeśli dojdzie do zawarcia umowy ubezpieczenia), w jakich wypłaty dokonuje inny podmiot i jakie są zasady postępowania w każdej z tych sytuacji.

Art. 9 przewiduje, że ŁFO będzie m.in. reprezentował ubezpieczonych w czynnościach związanych z zawarciem umowy ubezpieczenia, zawierał umowę ubezpieczenia oraz przekazywał składkę na poczet ubezpieczenia. To oznacza, że ŁFO będzie pełnił rolę ubezpieczającego. W związku z tym, będzie podlegał pewnym ustawowym prawom i obowiązkom.

Art. 13 określa zasady wyboru ubezpieczyciela w trybie zapytania o cenę, o którym mowa w ustawie Prawo zamówień publicznych (PZP). Trzeba pamiętać, że w tym trybie, zamawiający może udzielić zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi powszechnie dostępne o ustalonych standardach jakościowych (art. 70 ustawy PZP). Jak sygnalizowaliśmy na początku pisma, ubezpieczenie szkód łowieckich trudno nazwać ubezpieczeniem powszechnym. Poza tym, ważne jest, że zamawiający zaprasza do składania ofert nie mniej niż 5 wykonawców (art. 71 ust. 1 PZP). Nie ma pewności, czy taka liczba zakładów ubezpieczeń będzie zainteresowana tym ubezpieczeniem. Ponadto zgodnie z art. 72 ust. 2 PZP, zamawiający udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę, zatem wymienione w ust. 2 Ustawy kryterium oceny ofert jest de facto bez znaczenia dla wyboru ubezpieczyciela.

Zwracamy też uwagę na niespójność pomiędzy ustępem 3 punkt 2 tego artykułu a pozostałymi przepisami Ustawy. Po pierwsze Ustawa przewiduje ubezpieczenie szkód łowieckich. Tymczasem w tym miejscu jest mowa o szczegółowych warunkach ubezpieczenia upraw rolnych i płodów rolnych. Po drugie, zgodnie z art. 17 Ustawy, ogólne warunki ubezpieczenia będą określone w akcie wykonawczym dlatego należy przypuszczać, że zakłady ubezpieczeń nie będą tworzyć szczególnych warunków w stosunku od ogólnych warunków przewidzianych rozporządzeniem.

Podobny brak precyzji występuje w ustępie 2 punkt 3, gdzie mowa, iż komisja dokonuje oceny oferty ubezpieczenia, uwzględniając proponowaną wysokość „kwoty” ubezpieczenia szkód łowieckich. Należy doprecyzować słowo „kwota”, wskazując wyraźnie czy chodzi o składkę ubezpieczenia czy sumę ubezpieczenia. W szczególności, że projekt ustawy nie określa sumy ubezpieczenia, ani nie deleguje obowiązku jej ustalenia w rozporządzeniu.

Art. 14 w ust. 1 i 2 przewiduje terminy kolejno na zawarcie umowy ubezpieczenia (do 1 grudnia) i przedstawienie oferty ubezpieczenia (do 15 września). Terminy te są odległe. W tym czasie mogą pojawić się okoliczności istotnie wpływające na ocenę ryzyka i wysokość ceny. Takie rozwiązania mogą negatywnie wypłynąć na zainteresowanie ubezpieczycieli tym ubezpieczeniem.

Art. 14 ust. 3 pkt. 3 wymienia wśród elementów, które powinna zawierać oferta ubezpieczenia, opinię Komisji Nadzoru Finansowego. Proponujemy usunąć ten punkt ponieważ kryterium decydującym o wyborze ubezpieczyciela – zgodnie z PZP – jest najniższa cena.

Art. 14 w ust. 3 pkt. 5 przewiduje, że w ofercie ubezpieczenia zakład ubezpieczeń poda wysokość kwoty za ubezpieczenie. Należy doprecyzować słowo „kwota”, wskazując wyraźnie czy chodzi o składkę ubezpieczenia czy sumę ubezpieczenia.

Art. 14 w ust. 3 pkt. 6 i 7 przewiduje, że w ofercie ubezpieczenia zakład ubezpieczeń poda informację o obszarze zakresem działania zakładu ubezpieczeń oraz informację o dotychczasowej działalności na rynku ubezpieczeń w rolnictwie. Proponujemy usunąć te punkty ponieważ wymienione w nich informacje są zbyt szczegółowe i drugorzędne dla wywiązania się przez zakład ubezpieczeń z obowiązków wynikających z zawarcia umowy ubezpieczenia. Ponadto kryterium decydującym o wyborze ubezpieczyciela – zgodnie z PZP – jest najniższa cena.

Art. 14 w ust. 3 pkt. 8 przewiduje, że w ofercie ubezpieczenia zakład ubezpieczeń poda warunki likwidacji szkód łowieckich. Proponujemy usunąć ten punkt ponieważ zasady likwidacji szkód łowieckich określa już szczegółowo Ustawa. Ponadto kryterium decydującym o wyborze ubezpieczyciela – zgodnie z PZP – jest najniższa cena.

Art. 14 ust. 4 nakłada na zakład ubezpieczeń obowiązek złożenia oświadczenia o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia." Proponujemy usunąć cały ustęp, ponieważ zamawiający nie ma obowiązku pouczenia wykonawców o odpowiedzialności karnej z tytułu składania fałszywych zeznań i oświadczeń. Nie można też utożsamiać znaczenia słowa „zeznania” (użyte w zdaniu pierwszym i trzecim) ze słowem „oświadczenia” (użyte w zdaniu drugim). Klauzula o treści zaproponowanej w tym artykule jest wymagana przez organ nadzoru, który m.in. na podstawie zaświadczenia albo oświadczenia o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego wydaje zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej. W takiej relacji, składanie fałszywych oświadczeń podlega karze zgodnie z art. 272 kodeksu karnego.

Art. 15 przewiduje sytuację, gdy nie zostanie wyłoniony ubezpieczyciel w postępowaniu przetargowym, jednak brak jest szczegółowych regulacji na taki wypadek. Powstają pytania, czy ŁFO będzie prowadził działalność ubezpieczeniową? W jaki sposób Skarb Państwa i dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego będą dopłacać środki finansowe w sytuacji, gdy zabraknie środków ze składek pozyskanych zgodnie z postanowieniami art. 18 i art. 23 projektu ustawy? W jaki sposób będą likwidowane szkody łowieckie?

Art. 16 posługuje się pojęciem „zdarzenia”, którego następstwa wchodzi w zakres ochrony ubezpieczeniowej. Należy zdefiniować to pojęcie.

Art. 17 w pkt. 1 - 6 upoważnia ministra właściwego do spraw środowiska do określenia w drodze rozporządzenia warunków ubezpieczenia. Ponadto, w pkt. 1 do 6 wymienione zostały kwestie, które powinien wziąć pod uwagę opracowując ogólne warunki umów obowiązkowego.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, rodzaj i zakres dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego. Zgodnie z dotychczasową praktyką, rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia wydaje Minister Finansów, ewentualnie, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw obszaru, którego dotyczy działalność objęta ubezpieczeniem obowiązkowym.

Proponujemy usunąć punkty 1 - 6 ponieważ w dużej mierze powielają one już funkcjonujące w porządku prawnym wytyczne co do określania ogólnych warunków ubezpieczenia. Tworząc ogólne warunki ubezpieczenia można posilkować się wskazówkami zawartymi w przepisach kodeksu cywilnego oraz ustawie o działalności ubezpieczeniowej (np. art. 12 a). Zwracamy jednak uwagę, że ogólne warunki ubezpieczenia powinny być opracowywane przez zakłady ubezpieczeń. W przeciwnym razie może pojawić się wiele problemów np. związanych z ich interpretacją. Interpretacji warunków powinni dokonać ich autorzy. Zatem zakład ubezpieczeń każdorazowo będzie zwracał się do ministerstwa właściwego ds. środowiska aby ten w porozumieniu z ministrem właściwym ds. rolnictwa wyjaśnił intencję zapisów budzących wątpliwości. Może skutkować to spowolnieniem postępowania likwidacyjnego.

W naszej ocenie rozporządzenie powinno przewidywać tylko podstawowe parametry ubezpieczenia, takie jak suma ubezpieczenia a pozostałe kwestie powinny być regulowane - na zasadzie swobody kontraktowej – przez strony umowy ubezpieczenia. To zapewniłoby konkurencyjność produktów ubezpieczenia i mogłoby zwiększyć zainteresowanie zakładów ubezpieczeń oferowaniem odpowiedniego ubezpieczenia.

Art. 18 ust. 2 przewiduje, że składka ubezpieczeniowa Skarbu Państwa na pokrycie szkód łowieckich wynosi 50% kwoty wypłaconych odszkodowań przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich w poprzednim łowieckim roku gospodarczym. Należy zastąpić zwrot „składka ubezpieczeniowa” innym określeniem ponieważ składka ubezpieczeniowa jest opłacana przez ubezpieczającego (ŁFO) na rzecz zakładu ubezpieczeń. Podobny błąd występuje w art. 1 pkt. 5 – z którego wynika, że składka z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia ma być opłacana przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich oraz Skarb Państwa. Pozostaje to w sprzeczności z przepisami Rozdziału 2 Ustawy, które wskazują, że ŁFO będzie zawierał umowę ubezpieczenia i opłacał składkę ubezpieczenia. Przy okazji zwracamy uwagę, że analiza danych statystycznych zamieszczonych w uzasadnieniu do Ustawy wskazuje, iż składka zebrana przez Fundusz, zgodnie z zapisami art. 18 i art. 23 nie byłaby w stanie pokryć wypłat odszkodowań (o ile zakres szkód wypłaconych jest tożsamy z projektowanym zakresem odpowiedzialności).

Art. 20 w ust. 4 oraz ust. 9 upoważnia ministra właściwego do spraw środowiska do sprawowania kontroli, która obejmuje sprawdzenie dokumentów u ubezpieczyciela, w szczególności zawartych ubezpieczeń oraz sprawozdań z ilości szkód łowieckich i wypłaconych za nie odszkodowań. Prosimy o usunięcie w/w ustępów. Przypominamy, że organem upoważnionym do dokonywania kontroli zakładów ubezpieczeń jest KNF. W związku z tym, że działalności ubezpieczeniowa jest działalnością najwyższego zaufania, zasady prowadzenia kontroli w zakładzie ubezpieczeń są szczegółowo określone w ustawie o działalności ubezpieczeniowej. Art. 21 przewiduje, że składka, o której mowa w art. 9 wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, lub pobrana nienależnie podlega niezwłocznie zwrotowi do Funduszu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości

podatkowych. Należy doprecyzować, o jaką składkę chodzi (odwołanie do art. 9 jest błędne) oraz kto ma zwrócić składkę wykorzystywaną niezgodnie z przeznaczeniem lub nienależnie pobraną. Obecny zapis sugeruje, że zwrotu powinien dokonać zakład ubezpieczeń gdyż to on będzie otrzymywał składkę ubezpieczeniową od ŁFO. Takiemu założeniu sprzeciwiają się przepisy prawa. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o *działalności ubezpieczeniowej*, składka ubezpieczeniowa jest ustalana w wysokości, która powinna co najmniej zapewnić wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń. Od tej wytycznej ubezpieczyciele nie mogą odstąpić, gdyż mogłoby to zagrozić bezpieczeństwu ich funkcjonowania i narazić je na sankcje ze strony nadzorującego je organu. Biorąc pod uwagę istotę ubezpieczenia i zasady kalkulacji składki ubezpieczeniowej, zapis ten należy usunąć.

Art. 22 wskazuje, że objęcie ubezpieczeniem odbywać się będzie na wniosek dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich. Powstaje więc pytanie, czy jest to ubezpieczenie obowiązkowe czy dobrowolne, jeśli o przystąpieniu do niego decyduje złożenie odpowiedniego wniosku. Ponadto, w Ustawie brakuje zapisu, który wyjaśniałby czy Skarb Państwa będzie objęty ubezpieczeniem automatycznie czy na wniosek.

Art. 25 ust. 3 przewiduje, że opłata za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia jest wnoszona na rzecz ŁFO. Zwracamy jednak uwagę, że za spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialnym będzie ŁFO. Założenia ustawy wskazują, że dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich mogą odpowiadać za niezgłoszenie wniosku o objęcie ubezpieczeniem.

Art. 28 w ust. 2 przewiduje, że właściciel lub posiadacz gruntu rolnego, zgłasza szkodę łowiecką, osobie wskazanej przez ubezpieczyciela. Wprowadzie bezpośrednimi beneficjentem świadczenia ma być poszkodowany ale ubezpieczonymi są dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich oraz Skarb Państwa. Warto byłoby uregulować procedurę zgłaszania szkód w sposób maksymalnie efektywny i zapewniający sprawną komunikację pomiędzy zainteresowanymi. Jeśli obowiązek zgłaszania szkód łowieckich będzie spoczywał na właścicielu lub posiadaczu gruntu rolnego, decyzję o kwalifikacji szkody jako szkody łowieckiej będzie podejmował ten podmiot. Może okazać się, że ubezpieczyciel będzie zasypywany zgłoszeniami szkód, które nie mają charakteru szkód łowieckich. Podniesie to koszty likwidacji ponoszone przez ubezpieczyciela i może przełożyć się na wzrost składki ubezpieczeniowej.

Art. 28 w ust. 3 nakłada obowiązek prowadzenia rejestru zgłaszanych szkód łowieckich na zakład ubezpieczeń. W naszej ocenie, obowiązek taki powinien spoczywać na ubezpieczonych. Należy pamiętać, że ubezpieczyciele mogą zmieniać się w kolejnych okresach ubezpieczenia. Nie możemy też wykluczyć, że żaden zakład ubezpieczeń nie będzie zainteresowany oferowaniem tego ubezpieczenia.

Art. 29 powierza ministrowi właściwy do spraw środowiska określenie, w rozporządzeniu, m.in. terminu wypłaty odszkodowania. Zwracamy uwagę, że terminy te są już uregulowane w przepisach prawa – art. 14 ustawy o *ubezpieczeniach obowiązkowych* i art. 817 Kodeksu cywilnego.

Art. 32 ust. 2 przewiduje, że odszkodowanie z tytułu strat nie będzie obejmować utraconych korzyści, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby szkoda nie wystąpiła. Obecnie, rekompensata strat występuje w szkodach dotyczących pastwisk i łąk (tzn. szkoda powstała w kwietniu uwzględnia odszkodowanie za rekultywację terenu oraz potencjalne straty w I, II i III pokosie).

Art. 32 i 33 stanowią o zasadach ustalania wysokości szkody w uprawach rolnych. Jednak doprecyzowania wymaga kwestia ustalania wysokości szkody w płodach rolnych.

Art. 35 wprowadza termin na wypłatę odszkodowania. Tymczasem termin wypłaty odszkodowania – zgodnie z art. 29 – ma być określony w rozporządzeniu.

Art. 36 w ust. 2 powierza szacowanie niektórych szkód łowieckich właściwemu nadleśnictwu. Przepis ten reguluje odmiennie niż art. 5 ust. 6 zasady szacowania szkód. Takie rozwiązania są nieprzejrzyste, przez co w praktyce mogą powodować spory co do tego, kto – ubezpieczyciel czy nadleśnictwo – ma oszacować szkodę. Należy uregulować to zagadnienie w sposób wykluczający wątpliwości interpretacyjne.

Art. 38 przewiduje, że poszkodowany, któremu ubezpieczyciel odmówi przyznania odszkodowania oraz dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego, który nie zgadza się z wysokością odszkodowania, mają 30 dni na wniesienie sprawy do sądu. Po upływie tego terminu ich prawo do uzyskania odszkodowania wygasa. Wydaje się, że takie rozwiązanie byłoby daleko idącym ograniczeniem praw konsumenta.

Art. 39 uchyla Rozdział 9 ustawy Prawo łowieckie. Tymczasem zamieszczone tam regulacje dotyczą odpowiedzialności dzierżawców oraz zarządców obwodów łowieckich i Skarbu Państwa za szkody, które mają być przedmiotem ubezpieczenia. Zatem, po usunięciu Rozdziału 9 odpada podstawa odpowiedzialności w.w. podmiotów i zasadności wprowadzenia projektowanej ustawy.

2 wyrażeni: szacownik

Wiceprezes Zarządu
Polskiej Izby Ubezpieczeń
[Podpis]

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 13.04. 2015 r.

PG VII G 025/80/15

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 14.04.2015 r.

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do pisma z dnia 18 marca 2015 r., GMS-WP-173-65/15, dotyczącego poselskiego *projektu ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw*, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.), uprzejmie informuję, że do przedstawionego projektu, którego ramami objęta jest problematyka leżąca poza obszarem działania prokuratury i zakresem kompetencji merytorycznych Prokuratora Generalnego, uwag nie zgłaszam.

Z pozdrowieniami

107

PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO

Marek Jamrogowicz

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel. (22) 623-21-65, 623-23-01; fax (22) 623-11-55
e-mail: sekretariat@krir.pl www.krir.pl

KRIR/MR/W/ 453 /15

Warszawa, 14.04.2015 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 17.04.2015

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 marca 2015 r. znak GMS-WP-173-65/15, przy którym przekazano poselski projekt ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw samorząd rolniczy przedstawia następującą opinię:

Przedmiotowy projekt ustawy prezentuje nowe podejście do tematu odszkodowań w uprawach i płodach rolnych spowodowanych przez dziką zwierzynę. Projekt częściowo uwzględnia elementy postulowane przez samorząd rolniczy, takie jak wyznaczenie instytucji zajmujących się szacowaniem szkód, utworzenie funduszu rekompensacyjnego, którego celem byłoby pokrycie różnicy pomiędzy faktyczną wartością szkody wyrządzonej przez dzikie zwierzęta w uprawach rolnych, a możliwościami finansowymi kół łowieckich.

Generalnie projekt z założenia przewiduje pozytywne zmiany i reguluje ważne kwestie w obrębie szacowania i wypłaty odszkodowań za szkody łowieckie.

Niemniej jednak wiele zagadnień wymaga, w naszej ocenie, wprowadzenia znaczących zmian, uszczegółowienia i dopracowania. Ponadto przepisy zawarte w ww. projekcie ustawy powinny być włączone w zakres projektowanej ustawy *Prawo łowieckie*.

Uwagi ogólne:

1. Proponowany projekt nadal nie w pełni uwzględnia prawa własności rolników do użytkowanych gruntów, przez co jest sprzeczne, zdaniem samorządu rolniczego, z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego. Ponadto wprowadzenie ubezpieczyciela jako jednostki szacującej szkody, niesie za sobą duże ryzyko w wyegzekwowaniu przez rolników wypłat odszkodowań za szkody spowodowane przez zwierzynę łowną. Organ, który szacuje szkody i jednocześnie ma ze swoich środków wypłacać odszkodowania może być nie w pełni obiektywny, i działać na swoją korzyść, jak to ma miejsce w chwili obecnej, gdzie szacującym jest strona sporu (tj. dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego).

2. W przesłanym projekcie brak jest szacunku kosztów ponoszonych przez koła łowieckie a przede wszystkim przez skarb państwa.

3. Propozycja ustawy musi spełniać zapisy ustawy ubezpieczeniowej- tryb szacowania, terminy, odwołanie (w tym kontekście brak jest określenia rzeczownika praw ubezpieczeniowych).

4. Tworzenie dodatkowego podmiotu finansowanego ze składek budżetu państwa zwanego dalej Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym należy generalnie uznać za zasadne, jednak pod warunkiem, że będzie współfinansowany przez PZŁ (myśliwych).

5. Ze względu na specyfikę szkód łowieckich w ustawie należałoby określić wymagania kwalifikacyjne osób dokonujących szacowania w imieniu zakładu ubezpieczeniowego.

6. Należałoby się zastanowić nad procedurą przetargu w oparciu o jedyne kryterium ceny, która często jest zawodna, bardziej odpowiednia byłaby procedura negocjacyjna.

7. Należałoby się również zastanowić, czy przyjęta propozycja składki w wysokości 70% kwoty wypłaconych odszkodowań w poprzednim roku gospodarczym jest właściwa. Należałoby ją może zmienić na średnią z 3 ostatnich lat na podstawie dokumentów sprawozdawczych koła.

8. Ze względu na obowiązki wynikające z Solvency II oraz możliwość powstania w zakładzie ubezpieczeń nadwyżek z ubezpieczeń obowiązkowych należałoby rozważyć zastosowanie preferencji dla związków wzajemności członkowskiej funkcjonującej w systemie ubezpieczeń wzajemnych mogących zagospodarowywać ewentualne nadwyżki bez możliwości traktowania ich jako dywidendy. Może się zdarzyć tak, że plan budżetowy funduszu wraz z wpłatami z kół łowieckich nie zostanie wykorzystany, a więc tak jak to ma miejsce w ubezpieczeniach wzajemnych pozostanie on do wykorzystania na następny rok, obniżając wysokość składki.

8. Proponujemy rozważyć również regulacje dotyczące szkód komunikacyjnych z udziałem zwierzyny łownej, które zdarzają się coraz częściej i są problemem dla uczestników ruchu.

Uwagi szczegółowe:

1. Do art. 2

- Art. 2 pkt 1 określa definicję „ceny rynkowej”, która stanowi, że jest to średnia cena netto skupu danego płodu w gminie. Należy zaznaczyć, że nie wszyscy rolnicy są podatnikami VAT. Rolnik ryczałtowy w skupie otrzymuje cenę brutto, ponosząc koszty brutto, nie jest zatem zasadne, aby rolnicy otrzymywali odszkodowanie w cenach netto. Dodatkowo, aby nie było niejasności skąd wzięła się cena danego płodu, należałoby to usystematyzować, określając konkretny, ogólnodostępny wskaźnik cen dla danego regionu.

- Art. 2 pkt 3 określenie „jakość uprawy rolnej”- przyjęta skala nie jest jasna a w konsekwencji nie można określić, jak wpłynie ona na wysokość odszkodowania.

Przyjęte w art. 2 definicje „stan uprawy rolnej”, jakość uprawy rolnej, a także „stan i jakość uprawy” lub „jakość płodu rolnego” w art. 29, ust. 2, pkt. 6), nie powinny wpływać na podejście do szacowania szkód, gdyż odszkodowanie wynika z ustalonego plonu z danej uprawy. Jeśli uprawa będzie słabsza, w gorszej kondycji itp., wówczas będzie tam niższy plon i adekwatnie niższe odszkodowanie. Dlatego ważne jest, aby osoby szacujące szkody posiadały odpowiednie kwalifikacje i były możliwie bezstronne.

- Art. 2 ust 7 definicję „płody rolne” należy rozszerzyć o pojęcie przyzmy z osłoną lub bez (przyzmy kiszonki, rękawy foliowe, baloty sianokiszonki).

- Proponujemy uzupełnienie również art. 2 pkt. 11 o następujące brzmienie: „inne szkody rolnicze - szkody wyrządzone przez bobry, żurawie, dzikie gęsi, kormorany”.

- Art. 2 ust. 14 podaje definicję „uprawy rolnej” wymieniając grupy i gatunki najważniejszych roślin rolniczych i ogrodniczych. Brakuje jednak np. buraków pastewnych, soi. Należy zastanowić się nad definicją, która wyczerpie wszystkie możliwości upraw, w których dzikie zwierzęta powodują starty.

2. Do art. 5

Z brzmienia art. 5 wynika, że za szkody wyrządzone przez zwierzęta objęte całoroczną ochroną oraz na terenach nie wchodzących w skład obwodów łowieckich odpowiada skarb państwa i jego przedstawiciele Lasy Państwowe oraz zarządy województw szacują szkody i wypłacają odszkodowania. Nie jest jasne, czy szkody te podlegają ubezpieczeniu za pośrednictwem Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego. Zdaniem samorządu rolniczego wszystkie użytki rolne powinny być objęte ubezpieczeniem na jednakowych zasadach. Powinno się je wyceniać przy współudziale jednostki niezależnej np. biegłego rzeczoznawcy sądowego.

3. Do art. 12

- Ustanowienie przedstawicieli izb rolniczych dysponentami Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego członkami składu Komisji do Spraw Oceny Ofert Ubezpieczeniowych (Rozdział 2) wydaje się pozytywne, ale może rodzić, w razie spraw spornych dotyczących odszkodowania z ubezpieczycielem, konflikty na płaszczyźnie rolnik - izba rolnicza.

4. Do rozdziału 5 projektu ustawy

Zaproponowane przepisy rozdziału 5 budzą wątpliwości jak rozumieć te przepisy, czy Skarb Państwa dopłaci 50% kwoty wypłaconych odszkodowań w poprzednim łowieckim roku gospodarczym od wszystkich szkód w kraju (czyli 50 % Skarb Państwa + 50 % myśliwi), czy tylko od tych szkód, za które odpowiada czyli zgodnie z art. 5 ?

5. Do art. 23

Wysokość składki, w przypadku gdy w poprzednim roku nie było szkód łowieckich, wynosi 20% wartości tusz zwierzyny grubej. Powinna być określona definicja wartości tusz, tak jak określono definicję ceny rynkowej płodów rolnych. Obecnie np. dziczyzna z Podlasia jest bez żadnej wartości.

6. Do art. 26

Art. 26 ust. 2 pkt 1 i 4 należy bezwzględnie usunąć. Samorząd rolniczy zdecydowanie sprzeciwia się, aby rolnik partycypował w kosztach związanych z wykonaniem zabiegów technicznych, biologicznych lub chemicznych w celu zabezpieczenia zagrożonych upraw rolnych lub płodów rolnych? Rolnicy ponoszą wystarczająco wysokie koszty uprawy pól położonych na obszarach zagrożonych dziką zwierzyną. niesprawiedliwe byłoby dodatkowe obciążanie rolników kosztami zakupu np. siatki czy repelentów odstraszających zwierzęta. Przyjmowanie obowiązków i partycypacji w kosztach, de facto za koła łowieckie, będzie kolejnym pretekstem zrzucania winy za powstałe szkody na rolnika. Można natomiast na wniosek koła łowieckiego informować o planowanych zasiewach. Ponadto, w pkt 2 przepis stanowiący „umożliwienie swobodnego dostępu do gruntów rolnych” jest podważeniem prawa własności nieruchomości rolnej, dlatego należy wyraz "swobodnego" usunąć. Natomiast ustanowienie przepisów dotyczących współdziałania polegającego na usytuowaniu na gruntach rolnych urządzeń łowieckich powinno być dozwolone tylko w miejscach nie przeszkadzających w uprawie i jedynie w porozumieniu z właścicielem lub użytkownikiem gruntów rolnych. Należy również zaproponować brzmienie przepisu o przysługującym odszkodowaniu za szkody spowodowane przez myśliwych, takich jak deptanie lub jeżdżenie po zasianym polu (skrajny przypadek jazda w poprzek pola kwitnącego łąnu rzepaku lub wykłoszonej pszenicy).

7. Do art. 28

Przepis art. 28 ust. 2 stanowiący, że właściciel lub posiadacz gruntu rolnego, u którego powstała szkoda łowiecka, zgłasza ją w formie pisemnej w terminie 7 dni od dnia jej powstania, jest niedopuszczalny, ponieważ rolnik posiadający duże gospodarstwo np. 100 ha nie jest w stanie raz w tygodniu sprawdzić całej powierzchni. Proponujemy pozostawienie - 7 dni od stwierdzenia szkody dla sadów 14 dni + jak w dotychczas funkcjonującym przepisie.

8. Do art. 29

- W art. 29 ust. 2 pkt 6 powinno się wykreślić wyrażenie „stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego”, ponieważ odszkodowanie wynika z ustalonego plonu z danej uprawy.

- Art. 29 ust. 2. W punkcie 10 znajduje się zapis „potencjalny plon z 1 ha”. Powstaje zatem pytanie, co znaczy potencjalny? Należałoby to uściślić, ponieważ nie jest jasne do jakich celów będą służyły hipotetyczne wartości plonów.

- Art 29 ust. 2 punkt 12 powinien być również wyceniany plon uboczny np. słoma.

- Punkt 13 w art. 29 ust. 2 może mieć zastosowanie tylko w przypadku wystąpienia 100% szkody na danej uprawie. W innych przypadkach nie może być przewidzianych potrąceń z tytułu nieponiesionych kosztów zbioru, transportu i przechowywania. Należałoby tu doliczyć do wysokości odszkodowania dodatkowe koszty za utrudniony zbiór (np. przewrócone zboże itp.) oraz w przypadku zbuchtowanej plantacji (innej niż łąki i pastwiska) koszty rekultywacji gruntu. Ponadto, w art. 29 ust. 2 punkt 13 wysokość nieponiesionych kosztów zbioru - w większości przypadków powinno dodać się za utrudniony zbiór, a nie obniżać za brak kosztów. Jest praktycznie niemożliwe dokonanie zbioru omijając powierzchnię uszkodzoną, a koszty zbioru liczone są przeważnie od hektara.

9. Do art. 30

Wyraz „ogłędziny”, które należy wykreślić z przepisu. Brak jest przesłanek, aby zastępować zwrot „wstępne szacowanie” wyrazem „ogłędziny”. Należy też uszczegółowić zwrot „prawidłowe zawiadomienie stron”, występujące w ust. 4.

Do art. 31

Doświadczenie szacowania szkód jednoznacznie wskazuje, iż jednokrotne przeprowadzanie oględzin szkód łowieckich jest niewystarczające. Są sytuacje, kiedy nie można ustalić gatunku, który spowodował szkodę. Często szkody pojawiają się wielokrotnie na tej samej powierzchni uprawy. Z tych powodów nie należy ograniczać ilości szacowań wstępnych.

10. Do art. 32

- Art. 32 ust. 1 stanowi, że „ostatecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub plodów rolnych”. Należałoby uściślić przepis, że szacowanie ma dotyczyć plonu głównego i plonu ubocznego (słoma, liście buraków itp.). Nie można zgodzić się na zapis ustępu 2. Poszkodowanemu musi przysługiwać prawo do zadośćuczynienia za inne straty będące następstwem szkód łowieckich, w tym prawa do utraconych korzyści (m.in. w przypadku użytków zielonych i upraw wieloletnich - sad - zniszczone drzewko - brak owoców). Poszkodowany musi posiadać prawo do roszczeń z powództwa cywilnego.

- Art. 32 ust. 8 stanowi „Wysokość oszacowania szkody ustala się, mnożąc rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową (netto) z dnia ostatecznego szacowania szkody, w rejonie powstania szkody. Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.” - należy wykreślić zdanie: „Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.” - uzasadnienie podano powyżej.

- Art. 32 ust. 10 Według brzmienia przepisu ustępu 10, rolnik (poszkodowany) ma być obciążony poprzez zmniejszenie wysokości szacowania o 10% za to, że wystąpiła w jego uprawach szkoda. Ten ustęp powinien bezwzględnie zostać usunięty, gdyż w takim razie za

tym, rolnicy powinni wystąpić o udział w zyskach za pozyskaną zwierzynę w obwodach łowieckich.

- Przepis ustępu 11 wyklucza ewentualność ponownego szacowania bez względu na to czy możliwe było uprzątnienie płodów rolnych w danym czasie, czy też nie. Powinny w przepisach być uwzględnione zarówno warunki atmosferyczne, jak i różne zdarzenia losowe. Uwzględnia to § 4 ust. 10 obowiązującego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. Nr 45, poz. 272).

11. Do art. 33

Proponujemy wykreślić ten artykuł. Niniejsze zapisy Rozdziału 8 przeniesione są z obowiązującego ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z 8 marca 2010 r. a nawet idą dalej, ponieważ pomniejszają wysokość oszacowania o dodatkowe 10 udziału własnego rolnika. Jest niedopuszczalne, aby w nowych przepisach powielać przepisy, których stosowanie doprowadzało do nadużyć i sporów między kołami łowieckimi, a rolnikami. Pomniejszanie oszacowanej szkody powstałej np. 17 maja o 60% (z tytułu terminu jej powstania) i kolejne 10% (udział własny rolnika) oraz dodatkowo nie uwzględnianie kosztów zbioru, transportu stawia pod znakiem zapytania celowość wykonywania wycen szkód. Rolnik zajmujący się produkcją zwierzęcą, u którego wystąpiły szkody w uprawach przeznaczonych na potrzeby paszowe gospodarstwa będzie musiał zrekompensować straty kupując pasze na wolnym rynku (w ich cenie będzie zawarty koszt zbioru, transportu i przechowywania). Należy zwrócić wszystkie poniesione koszty, a w przypadku gdy zastępująca uprawa nie zagwarantuje spodziewanego dochodu, to należy także wypłacić powstałą różnicę. Ponadto, nie jest jasne jak wyliczyć procent powstałych strat w przypadku roślin wieloletnich? Jakie będą odszkodowania na plantacjach objętych umowami kontraktacyjnymi?

12. Do art. 34

Należałoby przewidzieć przepis, że w przypadku nierozstrzygnięcia sporu należałoby powołać kolejną komisję składającą się dodatkowo np. z przedstawiciela urzędu gminy, a jeśli ta forma nie przyniosłaby rozstrzygnięcia, należy umożliwić skierowanie sprawy do sądu.

13. Do art. 36

Forma i sposób szacowania szkód łowieckich powinien dotyczyć jednakowo wszystkich podmiotów tj. tak samo rolników, jak i Państwowych Gospodarstw Leśnych. Wątpliwości budzi, dlaczego w przypadku szacowania i wypłat szkód w PGL dokonują właściwe nadleśnictwa (art. 36 ust. 2).

14. Do art. 37

Należy w całości wykreślić przepis tego artykułu, w związku z ww. zgłoszonymi uwagami do wcześniejszych artykułów.

Do art. 38

Okres 30 dni na wniesienie sprawy do sądu jest zbyt krótki.

Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem samorządu rolniczego projekt należy w znaczący sposób zmienić. Przepisy omawianej ustawy nakładają szereg nowych obowiązków, w tym także związanych z ponoszeniem dodatkowych kosztów związanych ze szkodami wyrządzanymi przez zwierzynę łowną na gruntach rolnych.

Przedstawiając powyższe samorząd rolniczy wnioskuje o uwzględnienie przedstawionych wyżej uwag i dalszą pracę nad projektem, deklarując gotowość dalszej współpracy.

pozostaję z poważaniem

PREZES
Krajowej Rady Izb Rolniczych
Wiktor Szmulewicz

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA

Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel.: (+48) 022 3923109; fax: (+48) 022 3923120

www.prokuratoria.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

KR-51-140/15/ZŚP
DOPL/ 1238 /15

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2015 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 17.04.2015r.

Pan Adam PODGÓRSKI
ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU RP

Sejmowa Komisja Rolniczo-Lesnicza

W nawiązaniu do poselskiego projektu ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw, nadesłanego przy piśmie nr GMS-WP-173-65/15 z dnia 18 marca 2015 r., w załączeniu uprzejmie przesyłam opinię Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa do tego projektu.

Prof. zw. dr hab. Andrzej Szpak

PROKURATOR GENERALNY
Prokuratura Generalna Skarbu Państwa
Prof. zw. dr hab. Andrzej Szpak

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA

Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

KR-51-140/15/ZŚP

2015.04.15

Opinia do projektu ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw

1. Projektowana ustawa wprowadza „obowiązkowe ubezpieczenie od szkód łowieckich”. Umowa ubezpieczenia w tej materii ma być zawierana między ubezpieczycielem – zakładem ubezpieczeń, a ubezpieczającym – Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym, na rachunek (na rzecz) ubezpieczonego – dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego albo Skarbu Państwa. Przedmiotem umowy ubezpieczenia będzie odpowiedzialność cywilna kół łowieckich Polskiego Związku Łowieckiego, ośrodków hodowli zwierzyny albo Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w uprawach rolnych (art. 2 pkt 13) lub płodach rolnych (art. 2 pkt 7), wobec właściciela lub posiadacza tych upraw lub płodów. Jednakże w żadnym przepisie projektowana ustawa nie ustanawia wprost obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia od szkód łowieckich, ani nie wskazuje wprost podmiotów objętych tym obowiązkiem. Zważywszy postanowienia art. 805-834 Kodeksu cywilnego oraz ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 392, z późn.zm.), a posiłkowo także ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U. Nr 150, poz. 1249, z późn.zm.), elementy te powinny być zapisane wprost w ustawie, podobnie jak przedmiot umowy ubezpieczenia od szkód łowieckich, zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela oraz prawa i obowiązki stron umowy ubezpieczenia. Projektowany art. 16 nie jest w tej materii wystarczający, a upoważnienie formułowane w projektowanym art. 17 wkracza w materię wymagające regulacji ustawowej albo które powinny być zawarte w ogólnych warunkach ubezpieczenia ustalanych przez ubezpieczyciela bądź w umowie ubezpieczenia, a nie w akcie wykonawczym.
2. Projektowany art. 5, będący odpowiednikiem dotychczasowego art. 50 Prawa łowieckiego, będzie podstawą wyłącznej, samodzielnej i nieograniczonej odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez gatunki zwierząt objęte ochroną całoroczną i przez gatunki zwierząt, których odstrzał jest czasowo wstrzymany oraz wyrządzone na gruntach, które nie wchodzą w skład obwodów łowieckich. O ile w ust. 2 i 3 nie budzi wątpliwości interpretacja, że chodzi o szkody wyrządzone przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny odpowiednio na gruntach, które nie wchodzą w skład obwodów łowieckich oraz w okresach wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 44 ust. 1 Prawa łowieckiego, o tyle w ust. 1 nie jest to oczywiste. Przepis ten stanowi o „gatunkach objętych całoroczną ochroną”. Pojęcie takie nie jest określone w Prawie łowieckim, a nadto nie jest zgodne z art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r. poz. 627 z późn.zm.), który stanowi o „ochronie ścisłej” i „ochronie częściowej”, co uniemożliwia skatalogowanie gatunków zwierząt objętych odpowiedzialnością Skarbu Państwa. Dodatkowo użycie w ust. 1 pojęcia

„szkoda łowiecka” w rozumieniu art. 2 pkt 10 projektowanej ustawy, a więc ograniczenie do szkód wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniiele i sarny, wyłącza odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu szkód wyrządzonych przez gatunki zwierząt objęte ochroną ścisłą i ochroną częściową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. poz. 1348). Ponadto wątpliwa jest w ogóle celowość zamieszczenia ust. 1 w kontekście regulacji zamieszczonych w art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r. poz. 627 z późn.zm.), tym bardziej że projektowana ustawa nie określa relacji zachodzących między obydwoma ustawami.

3. Podobnie projektowany art. 18 ust. 1 ustanawia odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody łowieckie (w rozumieniu art. 2 pkt 10 projektowanej ustawy), a więc – w swym literalnym brzmieniu – za wszelkie tak rozumiane szkody niezależnie od miejsca ich wystąpienia, nawet jeżeli wystąpią one na gruntach, które wchodzą w skład obszarów łowieckich. Taka regulacja, w zestawieniu z brakiem w projektowanej ustawie koniecznego przepisu ustalającego zakres odpowiedzialności dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich, może być odczytana jako wyłączna odpowiedzialność Skarbu Państwa, jako – wynikającego z art. 2 Prawa łowieckiego – właściciela zwierząt łownych (tj. zwierząt określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 Prawa łowieckiego) w stanie wolnym. W konsekwencji wnoszenie przez Skarb Państwa wpłat na Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy, czyli de facto czynienie bezwrotnej darowizny na rzecz tego Funduszu może być oceniane z punktu widzenia ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn.zm.). Wpłacanie przez Skarb Państwa środków budżetu państwa na Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy powinno wyłączać nieograniczoną odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody łowieckie albo też w ogóle nie powinno mieć miejsca.
4. W projektowanej ustawie pominięto kwestie odpowiedzialności za szkody wyrządzone w uprawach rolnych lub płodach rolnych i inne szkody powstałe podczas wykonywania polowania. Sprawy te są dotychczas regulowane w art. 46 ust. 1 pkt 2 i nast. Prawa łowieckiego. Pominięcie tych szkód w projektowanej ustawie spowoduje konieczność dochodzenia roszczeń z tego tytułu na ogólnych zasadach, przy czym otwarte pozostanie zagadnienie odpowiedzialności zarówno myśliwego, jak i dzierżawcy i zarządcy obwodu łowieckiego.
5. W projektowanej ustawie zakłada się, że umowa obowiązkowego ubezpieczenia od szkód łowieckich będzie zawierana przez Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy (art. 2 pkt 11), a jednocześnie że umowę taką w imieniu ubezpieczonych będzie zawierał Polski Związek Łowiecki (art. 9 ust. 1 pkt 2). Pomijając ewidentną sprzeczność zachodzącą pomiędzy wskazanymi przepisami, zauważa się że Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy nie będzie posiadał osobowości prawnej, przez co nie będzie on mógł występować w obrocie cywilnoprawnym, a w konsekwencji – nie będzie mógł być stroną umowy ubezpieczenia. Z kolei Polski Związek Łowiecki posiada wprawdzie osobowość prawną (art. 32 ust. 2 Prawa łowieckiego), ale jako niepaństwowa osoba prawna nie powinien działać w imieniu Skarbu Państwa bez jego umocowania.
6. Mając na uwadze problemy interpretacyjne pojawiające się w praktyce stosowania prawa w zakresie tzw. szkód łowieckich nie sposób jest zgodzić się z proponowaną definicją pojęcia „uprawa rolna”, a w konsekwencji pojęcia „szkoda łowiecka” (art. 2 pkt 13 i 10). Projekt powiela w tym zakresie wadliwość rozwiązań dotychczasowych, które wymagają zmian albowiem zarówno na gruncie dotychczasowych rozwiązań, jak i rozwiązań projektowanych nie jest jasne, czy w zakres pojęcia „uprawy rolnej” wchodzi konieczność wykonywania zabiegów agrotechnicznych – np. czy szkodą łowiecką są uszkodzenia przez dziki pola przygotowanego pod zasiew w sposób wymagający ponownego wykonania prac polowych. Na gruncie obecnych przepisów w tym zakresie ma się wypowiedzieć Sąd Najwyższy na skutek pytania prawnego postawionego przez Sąd Okręgowy w

Gorzowie Wielkopolskim (sygn. akt SN III CZP 114/14). Wskazać należy, że dotychczasowa praktyka sądowa zmierza do rozszerzania odpowiedzialności w sposób wydaje się niezamierzony przez ustawodawcę (tak: Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 6 marca 2014 r. sygn. akt I ACa 886/13). Projektowana definicja „uprawy rolnej” winna wykluczać zatem w sposób nie budzący wątpliwości możliwość uznania, że w zakres tego pojęcia wchodzi również prace polowe, jak i szkody w samym gruncie rolnym. Mając na uwadze zapatrywanie prawne wyrażone przez Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 lipca 2013 roku w sprawie sygn. akt P 49/11 (Z.U. 2013/6A/73), wskazać można, że nie istnieje norma konstytucyjna nakazująca wprost refundację szkód wyrządzonych przez zwierzęta dzikie. Występowanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta dziko żyjące należy do normalnego ryzyka prowadzenia działalności rolniczej, zwłaszcza na obszarach leśnych i w okolicach lasów, stąd brak jest istotnych powodów dla których ryzyko to miałyby być w całości przerzucane na inne podmioty. Dodatkowe utrudnienie w racjonalnym rozumieniu „szkody w uprawach rolnych” stwarzają projektowane przepisy art. 30 – 33, które stanowią w istocie inkorporowanie do treści projektowanej ustawy przepisów dotychczasowego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. Nr 45, poz. 272), wydanego na podstawie art. 49 Prawa łowieckiego. Projektodawcy nie dostrzegają wadliwości zapisów rozporządzenia sprawiających, że jego przepisy w praktyce szacowania szkód nastroją więcej wątpliwości niż proponują rozwiązania. Do istotnych wadliwości należy brak metodologii pozwalającej na szacowanie szkód w innych uprawach niż jednoroczne uprawy zbóż. Nie sposób jest według metodologii polegającej na określaniu potencjalnego plonu z 1 ha (art. 32 ust. 6 pkt 7) szacować uszkodzeń upraw sadowniczych (np. uszkodzeniu ulega nie plód rolny ale drzewo poprzez zgryzienie gałęzi), upraw leśnych (np. drzewa iglaste na potrzeby bożonarodzeniowe) czy też upraw roślin ozdobnych. Problemów nastroją szacowanie upraw wieloletnich według cen rynkowych danego artykułu rolnego (art. 32 ust. 8) np. jak oszacować straty w świeżo urządzonym sadzie, który przez kilka kolejnych lat nie będzie przynosić żadnych plodów. Brak jest wskazania sposobu szacowania szkód, gdy plód rolny nie jest przedmiotem skupu, nie jest artykułem rolnym, gdyż aby możliwe było jego zbycie na rynku konieczne jest jego odpowiednie przetworzenie (suszenie, zakiszenie, tworzenie mieszanek produktów itp.). Brak określenia sposobu postępowania w przypadku uszkodzeń w gruncie przygotowanym pod zasiew (buchtowanie); przewidziano jedynie sytuację, w której szkoda taka występuje w łąkach i pastwiskach, a została wyrządzona przez dziki (art. 32 ust. 9) w toku sezonu wegetacyjnego. Przepisy dotyczące sposobu szacowania szkód nie przewidują sposobu szczegółowego ustalania przyczyn zaistnienia szkód. Zwykle na określoną szkodę nakłada się wiele czynników, zarówno bytowanie kilku gatunków zwierząt, jak i czynników atmosferycznych, czy też uwarunkowań miejscowych. Szacowanie winno w każdym wypadku określać w jakim stopniu powodem wystąpienia szkody było bytowanie danego gatunku zwierzęcia i czy w danym przypadku nie doszło do wystąpienia innych czynników wpływających na powstanie i na rozmiar szkody. Takie ustalenia byłyby konieczne, w szczególności w kontekście podstaw wyłączenia odpowiedzialności przewidzianych w art. 37.

7. Kolejną wątpliwością powstającą na tle definicji pojęcia „uprawy rolnej” (art. 2 pkt 13) jest wymienienie enumeratywne upraw wchodzących w zakres tego pojęcia. Wymienione uprawy nie są wszystkimi, w których mogą zaistnieć szkody łowieckie (brak np. upraw roślin energetycznych, upraw drzew i krzewów owocowych, upraw drzew iglastych, upraw roślin ozdobnych). Wykluczenie pewnych rodzajów upraw z zakresu odpowiedzialności odszkodowawczej budzi wątpliwości o charakterze konstytucyjnym, w kontekście równego traktowania podmiotów będących w takiej samej sytuacji. Niekonstytucyjność przepisu art. 126 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody w zakresie w jakim wprowadził rozróżnienie podmiotów z uwagi na charakter posiadanej przez poszkodowanego nieruchomości stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 3 lipca 2013 roku sygn. akt P 49/11 (Dz.U. poz. 842). Nieprawidłowości stwierdzone przez Trybunał Konstytucyjny w odniesieniu

do wskazanego przepisu da się bezpośrednio odnieść do regulacji prawnej projektowanej wobec „upraw rolnych”.

8. Przepis art. 17 odnoszący się do ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych lub płodów rolnych od szkód łowieckich nie oddaje istoty obowiązkowego ubezpieczenia ustanawianego w projektowanej ustawie. Sugeruje on, podobnie jak art. 13 ust. 2 pkt 2, że przedmiotem ubezpieczenia są uprawy rolne i plody rolne, a więc to, co jest regulowane ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U. Nr 150, poz. 1249, z późn.zm.). Tymczasem przedmiotem obowiązkowego ubezpieczenia ustanawianego w projektowanej ustawie ma być odpowiedzialność cywilna dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich za szkody wyrządzone na obszarze obwodu łowieckiego przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w uprawach rolnych lub płodach rolnych, wobec właściciela lub posiadacza tych upraw lub płodów, nie zaś samo mienie należące do producentów rolnych. W dodatku z art. 22 ust. 1 i 2 wynika, że wniosek o objęcie ubezpieczeniem składa nie producent rolny, lecz dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego i nie wskazuje on konkretnych upraw rolnych i płodów rolnych, które mają być objęte ubezpieczeniem.
9. Wątpliwości budzi wskazanie w art. 5 ust. 4 pkt 2 oraz ust. 5 i 6 zarządu województwa jako organu szacującego szkody łowieckie i wypłacającego z tego tytułu odszkodowania ze środków budżetu państwa w imieniu Skarbu Państwa. Zarząd województwa - w myśl art. 15 pkt 2 i art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r. poz. 596 z późn.zm.) - jest organem wykonawczym samorządu województwa i według art. 41 ust. 1 i 2 powołanej ustawy nie wykonuje zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Natomiast zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 743 z późn.zm.) sprawy łowiectwa należą do właściwości działu - środowisko. Dlatego też wydaje się, że kwestie szacowania szkód łowieckich, za które odpowiada wyłącznie Skarb Państwa oraz wypłacania z tego tytułu odszkodowań ze środków budżetu państwa powinny należeć do właściwości organów podległych ministrowi właściwemu do spraw środowiska.
10. Nie jest zrozumiały powód dla którego rozliczenia pomiędzy Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym a ubezpieczycielem mają następować w drodze postępowania egzekucyjnego w administracji (art. 21 ust. 5) i wymagana do tego będzie decyzja administracyjna wydawana przez ministra właściwego do spraw środowiska, zaś rozliczenia pomiędzy Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym a dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich będą następować w drodze cywilnoprawnej i orzekać o tym będą sądy powszechne (art. 25 ust. 4).
11. Nie jest jasny powód, dla którego zachowanie siedmio-dniowego terminu przewidzianego dla poszkodowanego jako dopuszczalnego termin zgłoszenia roszczeń w myśl art. 28 ust. 2 wymaga od niego ustalenia kto jest ubezpieczycielem, uzyskania od niego informacji dotyczącej „osoby przez niego wskazanej”, a zachowanie terminu nastąpi dopiero poprzez pisemne zgłoszenie szkody tej osobie. W ten sposób wskazany przepis nakłada na poszkodowanego nieuzasadnione obowiązki, których w dodatku nie jest on w stanie wykonać. Przepis nie określa również w jaki sposób następuje zawiadomienie o szkodzie w przypadku, gdy obwód łowiecki nie został wydzierżawiony lub oddany w zarząd, a odpowiedzialnym jest Skarb Państwa.
12. Treść art. 34 wskazuje jedynie sposób rozwiązywania sporów pomiędzy ubezpieczycielem a właścicielem upraw rolnych i płodów rolnych. Brak jest w projekcie jakichkolwiek wskazówek co do tego, w jakim trybie ma następować szacowanie szkód, za które odszkodowanie wypłaca Skarb Państwa zgodnie z art. 5 ust. 5, a także w jakim trybie ma następować rozwiązywanie ewentualnych

sporów z tytułu takich szkód. Z treści przepisów zamieszczonych w rozdziale 8 pod tytułem „Sposób postępowania przy szacowaniu szkód łowieckich oraz zasady dokonywania wypłat odszkodowań za szkody łowieckie” wynika, że przepisów tego rozdziału nie można stosować do odpowiedzialności Skarbu Państwa (argumentum ex art. 30 ust. 1 – szacowania dokonuje ubezpieczyciel, art. 35 – wypłaty odszkodowań dokonuje ubezpieczyciel) pomimo, że w myśl art. 5 ust. 5 i 6 szacowania szkód i wypłaty odszkodowań dokonuje zarząd województwa.

13. Budzi wątpliwości wyłączenie odpowiedzialności odszkodowawczej wobec osób określonych w art. 37 pkt 1, a to wobec argumentacji per analogiam do przytoczonej w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 lipca 2013 roku w sprawie sygn. akt P 49/11 (Z.U. 2013/6A/73). Ponadto art. 37 pkt 9 odsyła do nieistniejącego przepisu Prawa łowieckiego.
14. Przepis art. 38 ust. 2 przewiduje możliwość skierowania przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego niezgadającego się z wysokością przyznanego odszkodowania sprawy do sądu. Nie jest wiadome, czego dotyczy ten przepis albowiem projekt nie przewiduje żadnych odszkodowań, które miałyby być wypłacane dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich. Odszkodowania będą wypłacane na rzecz podmiotów poszkodowanych, czyli właścicieli upraw rolnych i plodów rolnych.
15. Odnosząc się do uzasadnienia projektu i argumentów mających na celu wykazanie zasadności projektowanych rozwiązań, wskazać należy, iż niepełna jest informacja podana na str. 21, jakoby rola Skarbu Państwa w likwidacji szkód łowieckich ograniczała się do tworzenia przepisów ustawowych. Obecnie – zgodnie z art. 50 Prawa łowieckiego – Skarb Państwa odpowiada za szkody łowieckie wyrządzone przez niektóre zwierzęta łowne na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich oraz w obwodach łowieckich, które nie zostały wydierżawione i nie zostały oddane w zarząd, a także za szkody łowieckie wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną. Szacowaniem i wypłatą odszkodowań powstałych w leśnych obwodach łowieckich zajmują się jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe”, a w polnych obwodach łowieckich i na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich zarządy województw. Uzasadnienie projektu podaje dane statystyczne odnoszące się do obciążeń kół łowieckich ponoszonych tytułem odpowiedzialności za szkody łowieckie, nie przedstawiając obciążeń finansowych ponoszonych obecnie przez Skarb Państwa. Dane dotyczące procesów sądowych zawarte na str. 25 są niepełne gdyż nie obejmują spraw wszczętych tytułem szkód łowieckich przeciwko Skarbowi Państwa.

STAN
I
S
Zbigniew Śpiwuk

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
BSA I-021-103/15**

Warszawa, dnia 16 kwietnia 2015 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 20.04.2015r.

**Pan
Adam PODGÓRSKI
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 marca 2015 r., GMS-WP-173-65/15 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag do **poselskiego projektu ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw.**

Z poważaniem

Prof. dr hab. Małgorzata GERSDORF

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

Warszawa, 22 kwietnia 2015 r.

Nr WO-020-25/15

Dot. GMS-WP-173-65/15

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

Pan Adam PODGÓRSKI

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

L. dz.

Data wpływu 22.04.2015r.

Szanowny Panie Ministrze

W załączeniu, uprzejmie przesyłam odpis opinii Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 kwietnia 2015 r. w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw.

Z poważaniem

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

ptk Piotr Raczkowski
Sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 16 kwietnia 2015 r.

**w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o szkodach łowieckich,
ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu
Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z poselskim projektem ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw, postanowiła nie zajmować stanowiska.

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa
Marian Szkoziński

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
plk Piotr Raczkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

Warszawa, dnia 25.06. 2015 r.

Marek Gos

Przedstawiciel wnioskodawców

Szanowna Pani

Małgorzata Kidawa-Błońska

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

W nawiązaniu do pisma Marszałka Sejmu z dnia 18.03.2015 r. w przedmiocie konieczności uzupełnienia uzasadnienia **projektu ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz zmianie niektórych ustaw** złożonego do Marszałka Sejmu w dniu 19.02.2015 r., w imieniu grupy Posłów wnioskodawców, przedkładam żądane uzupełnienie o założenia głównych aktów wykonawczych (art. 34 ust. 2 pkt 6 Regulaminu Sejmu).

Łączę wyrazy szacunku,

Marek Gos

Uzupełnienie do Uzasadnienia

Założenia głównych aktów wykonawczych przewidzianych w projekcie ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz zmianie niektórych ustaw

I. Główne założenia rozporządzenia przewidzianego w art. 17 projektu ustawy.

Artykuł 17 projektu ustawy przewiduje delegację ustawową uprawniającą ministra właściwego do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa do wydania - w drodze rozporządzenia - ogólnych warunków umów obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych lub plodów rolnych od szkód łowieckich, mając na uwadze: 1) rodzaj ubezpieczenia i jego przedmiot; 2) prawa i obowiązki każdej ze stron umowy ubezpieczenia; 3) zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń; 4) sposób ustalania i opłacania składki ubezpieczeniowej; 5) tryb i warunki dokonania zmiany umowy ubezpieczenia zawartej na czas określony; 6) przesłanki i terminy wypowiedzenia umowy przez każdą ze stron, a także tryb i warunki wypowiedzenia, jeżeli ogólne warunki ubezpieczenia przewidują taką możliwość. Rozporządzenie przewidziane w wyżej cyt. art. 17 jest aktem prawnym o charakterze czysto technicznym i winno uwzględniać przede wszystkim regulacje wynikające z dalszych postanowień projektowanej ustawy (art. 28 - 38), takich jak np. termin zawarcia umowy czy okres, na który zostaje ona zawarta.

Jeśli chodzi o zakres praw i obowiązków każdej ze stron umowy, w razie zgłoszenia roszczenia o odszkodowanie za szkody łowieckie, do obowiązków ubezpieczających należy między innymi udzielenia osobom poszkodowanym niezbędnych informacji, koniecznych do identyfikacji zakładu ubezpieczeń właściwego do wypłaty odszkodowania, łącznie z podaniem danych dotyczących zawartej umowy ubezpieczenia, zawiadomienie zakładu ubezpieczeń, w określonym terminie o zgłoszeniu roszczenia o odszkodowanie, udzielenia zakładowi ubezpieczeń wyjaśnień dotyczących okoliczności powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową i dostarczenia posiadanych dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności zdarzenia i rozmiaru szkody. Niezwłocznie po zgłoszeniu

roszczenia zakład ubezpieczeń jest zobowiązany do przeprowadzenia postępowania w celu ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowania oraz informuje ubezpieczającego i osobę zgłaszającą roszczenie, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia wysokości odszkodowania.

II. Założenia rozporządzenia przewidzianego w art. 22 ust. 3 projektu ustawy.

Wniosek o objęcie ubezpieczeniem od szkód łowieckich będzie składany przez wszystkich dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich do Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego. Wniosek o objęcie ubezpieczeniem od ryzyka wystąpienia szkód łowieckich powinien zawierać szereg informacji niezbędnych do określenia należnej stawki opłaty ubezpieczeniowej tj.:

- 1) dane adresowe i nazwę wnioskodawcy;
- 2) powierzchnię obwodu łowieckiego po wyłączeniach przewidzianych w art. 26 ustawy Prawo łowieckie;
- 3) nazwę województwa i numer obwodu łowieckiego.

Wzór wniosku powinien uwzględniać informacje dotyczące lokalizacji obwodu łowieckiego oraz zasady wyliczania składki ubezpieczeniowej.

PROJEKT

Wniosek o objęcie ubezpieczeniem od szkód łowieckich

Nazwa wnioskodawcy

.....

Dane adresowe wnioskodawcy

Numer obwodu łowieckiego

Powierzchnia obwodu łowieckiego*

.....

Województwo:

Łączna kwota wypłaconych odszkodowań za szkody łowieckie w poprzednim
łowieckim roku
gospodarczym.....

.....

Wartości tusz zwierzyny grubej pozyskanej w poprzedzającym łowieckim roku
gospodarczym:.....

.....

W imieniu dzierżawcy/zarządcy obwodu łowieckiego działającego pod nazwą**
..... **o nr** **położonego w**
województwie **o powierzchni**
..... **wniosuję o objęcie ubezpieczeniem od szkód łowieckich w**
roku

***z uwzględnieniem wyłączeń przewidzianych w art. 26 ustawy – Prawo
łowieckie**

**** niepotrzebne skreślić**

Oświadczam, że wszystkie dane zawarte w formularzu są zgodne ze stanem
prawnym i faktycznym. Jednocześnie zobowiązuję się do niezwłocznego
informowania Funduszu o zmianach jakie nastąpią w trakcie trwania ubezpieczenia.

Jednocześnie oświadczam, że zostałem/am poinformowany/a o tym, iż moje dane
osobowe zbierane przez Łowiecki Fundusz Odszkodowawczy są przetwarzane
zgodnie z obowiązującym prawem, a także o obowiązku ich podania, prawie wglądu
do tych danych i wnoszenia poprawek oraz o tym, że dane te będą udostępniane
podmiotom uprawnionym do ich otrzymania na mocy przepisów prawa.

.....

miejsowość i data

.....

czytelny podpis

III. Główne założenia rozporządzenia przewidzianego w art. 29 ust. 1 projektu ustawy.

Art. 29 ustęp 1 projektu ustawy przewiduje delegację ustawową, na mocy której minister do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób postępowania przy zgłaszaniu szkód łowieckich w uprawach rolnych lub płodach rolnych, wzór protokołu szacowania szkody, wzór zgłoszenia szkody łowieckiej, a także terminy wypłat odszkodowań, określając obowiązek szacowania wstępnego, ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy rolnej, wielkość uszkodzonych płodów rolnych, uwzględniając podmioty biorące udział w postępowaniu oraz udokumentowanie szkody, rodzaj uprawy rolnej oraz płodów rolnych, a także zapewniając ciągłość prowadzenia prac agrotechnicznych i zapewnienie produkcji rolnej.

Zagadnienie zgłaszania szkód, dokonywania ich oględzin, szacowania, wyliczania wysokości wynagrodzenia za nie, terminy ich wypłat są regulowane w ustawie Prawo łowieckie w sposób ogólny. Wydane na podstawie upoważnienia ustawowego rozporządzenie ministra właściwego ds. środowiska w porozumieniu z ministrem ds. rolnictwa będą wymieniać szereg obowiązków ciążących na podmiotach odpowiedzialnych za przejęcie odpowiedzialności za szkody w uprawach i płodach rolnych, jak również na osobach starających się o uzyskanie statusu poszkodowanego.

Do obowiązków dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich będzie należeć m. in. poinformowanie właściwego miejscowo wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) gminy oraz właściwej terytorialnie izby rolniczej o ubezpieczycielu odpowiedzialnym za szacowanie szkód łowieckich oraz o osobach właściwych do przyjmowania zgłoszeń szkód. Z kolei ubezpieczyciel będzie obowiązany do prowadzenia rejestru zgłoszonych szkód łowieckich z podziałem na obwody łowieckie w każdym województwie, dokonania wstępnego szacowania szkody zwanego oględzinami, ostatecznego szacowania szkody zmierzającego do ustalenia wielkości odszkodowania oraz do wypłaty odszkodowania. Właściciel lub posiadacz gruntu rolnego, u którego powstała szkoda łowiecka, jest zobowiązany zgłosić ją, w formie pisemnej, w terminie 7 dni od dnia jej powstania, osobie wskazanej przez ubezpieczyciela.

Czynności szacowania szkody składają się z dwóch etapów. Pierwszym z nich są oględziny uszkodzonej uprawy (szacowanie wstępne). Drugim etapem są czynności szacowania ostatecznego, zmierzające do ustalenia wielkości przysługującego odszkodowania. Zarówno z oględzin jak i szacowania ostatecznego sporządzany jest protokół, który podpisują strony: szacujący i przedstawiciel dzierżawcy lub zarządcy, poszkodowany i ewentualnie przedstawiciel izby rolniczej, jeżeli brał on udział w szacowaniu. Ustalona wielkość przysługującego odszkodowania winna być wypłacona poszkodowanemu w terminie 30 dni od daty ostatecznego szacowania szkody.

Podczas oględzin ustala się:

- 1) gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę;
- 2) rodzaj, stan i jakość uprawy;
- 3) obszar całej uprawy;
- 4) szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona;
- 5) szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze.

Ostatecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub płodów rolnych.

Ostatecznego szacowania szkody oraz ustalenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy, a w przypadku uszkodzonego lub zniszczonego płodu rolnego - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody. O terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy poszkodowany jest obowiązany powiadomić szacującego w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem.

Podczas ostatecznego szacowania szkody ustala się:

- 1) gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę;
- 2) rodzaj uprawy lub płodu rolnego;
- 3) stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego;
- 4) obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego;

- 5) obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 6) procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze;
- 7) plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 8) rozmiar szkody;
- 9) wysokość odszkodowania.

Ustalenia rozmiaru szkody dokonuje się poprzez:

- 1) pomnożenie obszaru uprawy, która została uszkodzona, oraz procentu jej zniszczenia, a następnie pomnożenie tak uzyskanej powierzchni zredukowanej oraz plonu z 1 ha - w przypadku szkód w uprawach;
- 2) ustalenie szacunkowej masy uszkodzonego płodu rolnego - w przypadku szkód w płodach rolnych.

Wzór zgłoszenia szkody łowieckiej

PROJEKT

ZGŁOSZENIE SZKODY ŁOWIECKIEJ

Województwo:

Powiat:

Obwód łowiecki nr: —

dzierżawca/zarządca/nadleśnictwo/zarząd województwa*

Gmina: **Wieś/miasto*:**

Poszkodowany (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania):

.....

Rodzaj szkody:

Rodzaj zniszczonych upraw/płodów:

Obszar zniszczonej/uszkodzonej uprawy:.....

Gatunek zwierzyny, która dokonała zniszczenia:

Data powstania szkody:

Data	zgłoszenia	szkody:
------	------------	---------

.....

.....

(podpis zgłaszającego)

Wzór protokołu szacowania szkody:

Zgodnie z art. 29 ust. 2 projektu ustawy, protokół szacowania szkody winien zawierać w szczególności:

- 1) dane adresowe poszkodowanego,
- 2) dane adresowe dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego,
- 3) dane adresowe szacującego szkodę,
- 4) gatunek zwierząt, który wyrządził szkodę;
- 5) rodzaj uprawy lub płodu rolnego;
- 6) stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego;
- 7) obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego;
- 8) obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 9) procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze;
- 10) potencjalny plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 11) rozmiar szkody;
- 12) cenę plonu lub płodu rolnego przyjęta do wyliczenia wysokości odszkodowania;
- 13) wysokość nieponiesionych kosztów zbioru, transportu i przechowywania;
- 14) wysokość odszkodowania.

PROJEKT

Protokół oględzin i ostatecznego szacowania szkody

w uprawach i płodach rolnych

nr

Województwo:

Powiat:

Obwód łowiecki nr:
dzierzawca/zarządca/nadleśnictwo/zarząd województwa*

Gmina:

Wieś/miasto*:

Poszkodowany (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania):
.....
.....

Data powstania szkody:

Data zgłoszenia szkody:

I. Oględziny uszkodzonej uprawy

Dnia upoważnieni przedstawiciele Ubezpieczyciela
..... w obecności
przedstawicieli dzierzawcy/zarządcy/nadleśnictwa*:
.....
.....

w obecności poszkodowanego/pełnomocnika poszkodowanego*:
.....

przeprowadzili oględziny uszkodzonej uprawy i stwierdzili, co następuje:

1. Gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę:
.....

2. Rodzaj, stan i jakość uprawy:

.....
.....
.....
.....

3. Obszar całej uprawy (ha):

.....

4. Szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona (ha):

.....

5. Szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze (%):

.....

6. Na żądanie dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa* lub poszkodowanego w oględzinach

wziął udział: — przedstawiciel
Izby Rolniczej

w

.....
.....

7. Uwagi sporządzającego protokół:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego:

.....
.....
.....
.....

9. Uwagi przedstawiciela zarządcy/dzierżawcy obwodu łowieckiego:

.....
10. Uwagi wniesione przez przedstawiciela izby rolniczej:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis poszkodowanego)

.....
(podpis przedstawiciela izby)

.....
(podpis przedstawiciela Ubezpieczyciela)

.....
(podpis przedstawiciela dzierżawcy/zarządcy obwodu łowieckiego)

II. Ostateczne szacowanie szkody

Dnia upoważnieni przedstawiciele Ubezpieczyciela
..... w obecności
dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/

zarządu

województwa*:

.....
.....
.....
w obecności poszkodowanego/pełnomocnika poszkodowanego*:
.....
.....

.....
dokonali ostatecznego szacowania szkody na gruncie poszkodowanego/uszkodzenia
płodu rolnego będącego

w posiadaniu poszkodowanego* i ustalili, co następuje:

1. Data zgłoszenia terminu sprzętu uszkodzonej uprawy/data zgłoszenia szkody w
płodzie rolnym*:

.....

2. Gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę:

.....

3. Rodzaj uprawy/rodzaj płodu rolnego*:

.....

4. Stan i jakość uprawy/jakość płodu rolnego*:

.....

.....

.....

.....

5. Obszar całej uprawy (ha)/szacunkowa masa zgromadzonego płodu rolnego* (dt):

.....

.....

.

6. Obszar uprawy, która została uszkodzona (ha)/szacunkowa masa uszkodzonego
płodu rolnego (dt):

.....

.....

7. Procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze (%):

.....

8. Powierzchnia zredukowana (poz. 6 x 7) (ha):

.....

9. Plon (dt) z 1 ha:

.....

10. Rozmiar szkody (8 x 9):

.....

11. Cena skupu/rynkowa* za 1 dt plonu/za 1 dt płodu rolnego* (zł)/wartość utraconego plonu:
12. Nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania (zł):
.....
13. Kwota odszkodowania do wypłaty za plon (poz. 10 x 11-12)/płody rolne (poz. 6 x 11)* (zł):
-
-
14. Sposób doprowadzenia uszkodzonego obszaru łąk i pastwisk do stanu pierwotnego** :
-
-
-
15. Koszt doprowadzenia uszkodzonego obszaru 1 ha łąk i pastwisk do stanu pierwotnego** (zł):
-
-
16. Kwota odszkodowania do wypłaty za doprowadzenie uszkodzonego obszaru łąk i pastwisk do stanu pierwotnego** (poz. 6 x 15) (zł):
.....
17. Na żądanie dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa* lub poszkodowanego w szacowaniu szkody oraz ustalaniu wysokości odszkodowania wzięt udział
.....
- przedstawiciel Izby Rolniczej w
.....
18. Uwagi sporządzającego protokół przedstawiciela Ubezpieczyciela:
.....
-
-
-
19. Uwagi przedstawiciela zarządcy/dzierżawcy obwodu łowieckiego:

.....
20. Zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego:

.....
.....
.....
.....

21. Uwagi wniesione przez przedstawiciela izby rolniczej:

.....
.....
.....
.....

.....

(podpis poszkodowanego)

.....

(podpis sporządzającego protokół)

.....

(podpis przedstawiciela dzierżawcy/zarządcy obwodu)

.....

(podpis przedstawiciela izby)

III. Wypłata odszkodowania

Odszkodowanie w kwocie: (słownie złotych:

.....)

otrzymałem dnia roku.

.....

(podpis poszkodowanego)

.....

(podpis przedstawiciela Ubezpieczyciela dokonującego wypłaty)

Do protokołu dołączono***:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Protokół sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej strony.

* Niepotrzebne skreślić.

** Wypełnić w przypadku szkód na łąkach i pastwiskach; w pozostałych przypadkach wpisać "nie dotyczy".

*** Do protokołu można dołączyć inne dokumenty świadczące o wystąpieniu szkody, w szczególności zdjęcia, mapki, szkic

sytuacyjny szkody, itp.